

www.e-rara.ch

**Methodius olimpi lyçi primum et postea Tyri civitatum episcopus: nitido
compositoque sermone multa egregia edidit documenta, et praesertim
de mundi creatione**

Methodius

[Basel], [anno 1515]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-5413>

[Incipit tractatus super Methodium qui in se continebit quinque capitula]

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

De ciuitate hierosolyma et a gentibus occupatione.

Incipit tractatus super Bethodum qui in se continet quinque capitula quorum primum est de possessione terre sancte.

Ierusalē calcabit a gentib⁹ donec impleant tpa nationū. Luce. xxi. cap. Et apłs ad Romanos. xi. ca. Tūc em̄ om̄is plenitudo gentiū intraverit oīs israhel saluus erit. Bt̄s Methodius xō dicit. Et replebit hierlm̄ a gentib⁹: ⁊ terra pmissiōis. a facie hoīm a quatuor ventis q̄ sub celo sunt. ⁊ erit in eis pestilētia ⁊ fames ⁊ exaltabit cor exterminator ⁊ in supbiā elabit. et loquent̄ excelsa vsq; ad temp⁹ p̄stitutū eis. Questio quare sarraceni ⁊ infideles possideāt terrā sc̄tām. Ad questionē illā dātr̄ triplex r̄sio iuxta Cincen. sup̄ isto passu euāgelij. Ecce ascendim⁹ hierosolymā. Prima est ad excusationē chr̄ianoz. Sc̄da ppter cōfusionē sarracenoꝝ. Tercio ppter cōuersionē iudeoꝝ. Ad primā causā ppter excusationē chr̄ianoz talis ratio est. Quia null⁹ hō est ita sc̄t⁹ quin peccet. excepto ch̄so ⁊ virgīe maria. vñ Eccl. viij. Nō est hō iustus in terra q̄ faciat bonū ⁊ nō peccet. vñ Psalmi sta. ps̄. cxv. Ego dixi in excessu meo oīs homo mēdax. Et de⁹ nō vult q̄ chr̄iani peccent in illa terra in qua fili⁹ dei passus est p̄pctis hoīm. q̄a hoc reputaret ad maximā iniuriā. De agarenis vero nō ita iniuriat̄. q̄a canes sunt. multū em̄ displicet regi ⁊ indignaret̄ si fili⁹ sui vel mulieres mingerent in camera sua. si aut̄ canis mingeret nō curat. Idem in pposito de terra sc̄tā multū displicerunt ch̄so si nos fili⁹ p̄ baptisimū facerem⁹ in ea corruptiōes ⁊ pctā. sed de agarenis tanq̄ de canib⁹ nō curat. ⁊ pcor dat auctoritas ch̄fi n̄ri p nostro themate superi⁹ allegato. Iherusalē calcabit a gentib⁹ donec r̄c. Et sic patet prima ratio sc̄z ppter excusationē chr̄ianoz ne peccem⁹ in camera sc̄rificata regis regū iesu christi: nō possidemus terrā sc̄tām. Tū patet q̄ hierlm̄ capta fuit p cruce signatos q̄ diu fuerit in sanctitate: vt postea diceſ vbi d̄ terminō illi⁹ vltimē duratiōis tractabit. Quā diu etiā chr̄iani sine offensa ch̄sti fuerūt: tandiu possiderūt terrā sc̄tām. Sed cū multiplicata fuerunt in eis mala et offensa ch̄sti: cōtinuo expulsi fuerūt a terra illa. et introducti fuerunt canes sarraceni ad seruandā illā sicut patuit. Sc̄da ratio est ppter cōfusionē sarracenoꝝ. Ip̄i em̄ sunt fili⁹ chr̄ianoꝝ. q̄a nō sunt octingenti anni adhuc q̄ Abachomet⁹ a Sergio deceptus. homo maledict⁹ decepit eos. Et ideo agareni sunt chr̄iani rene gati. ⁊ p̄pterea retinēt adhuc aliqd de fide chr̄iana

Quare chr̄iani
nō hodie non
possident terrā
sanctam

Agareni q̄d
credant.

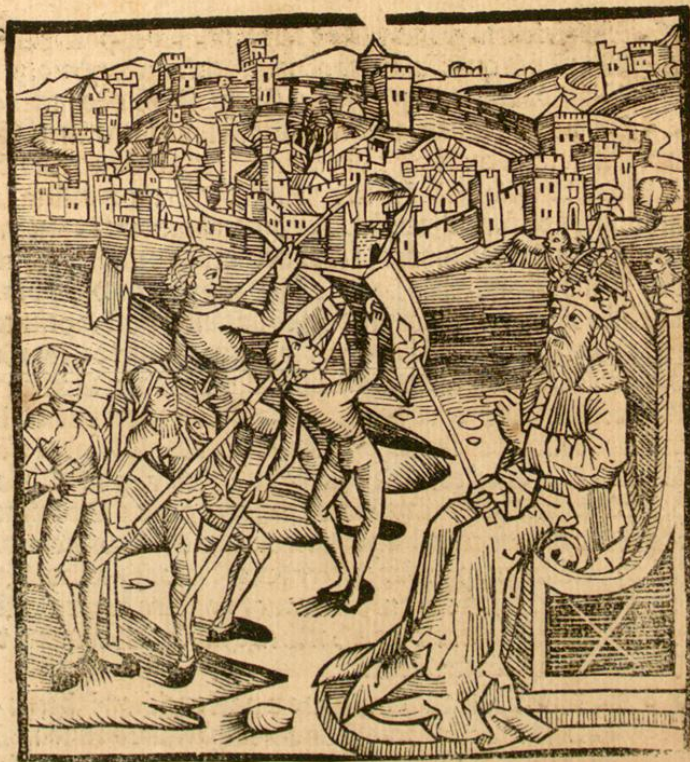

na ⁊ credūt ⁊ aliqd nō. Credūt nāq vt christiani q vn⁹ est de⁹
creator oīm. nō credūt q ille de⁹ sint tres psonē. et in cōfusione
ipsoꝝ ipsi psonaliter ostēdunt locū in quo christ⁹ fuit baptizat⁹
vbi tota trinitas apparuit. Scdo credūt q fuit hō pur⁹ ⁊ ver⁹ ⁊
scr⁹ de spūscō in maria virgine cōcept⁹. ⁊ in magna reuerē-
tia habēt euāgelii illud. Absissus ē gabriel angel⁹ ad mariā x-
ginē. Itē sarraceni nō credūt q sit de⁹. vt ptz in falso libro eoꝝ
q dicit Alkoran⁹. ⁊ in cōfusione sue credētie ostēdunt locū vbi
suscitauit Azarū pprio impio. q nō potuisset nisi fuisset deus
Tertio credūt q ē in celo. sed nō credūt q ē in sacramēto altar⁹
⁊ in cōfusione eoꝝ ostēdūt xpianis locū cenaculi in q xps illd sa-
cramētū instituit. Itē nō credūt xpi passionē. tñ i eoꝝ cōfusione
ostēdūt vbi xps fuit crucifixus. Itē agareni baptizant. sed nō
cū forma xboꝝ. ⁊ ipi ostēdūt locū vbi xps cōstituit sacramētum
baptismi cū forma illa In noīe patr⁹ ⁊ filij ⁊ spūscō. in eoꝝ cōfu-
sione. Itē dicit Dauid. Fac me cū signū i bono vt videāt q me
oderūt ⁊ pfundant. Tñ sicut custodes portarū in domib⁹ regū
xpianoꝝ cū haberi pnt sūt hoīes difformes. vt Ethyopes. sic q
null⁹ intrare pōt nec fili⁹ neq milites. nisi p man⁹ illoꝝ. sic xps
in palatio suo terre scē pmittit q custodes portarū illi⁹ patrie
sūt hoīes difformes. s. bestiales Abachometiste: nescz filij sui mi-
lites xpiani: ad interiora secretorū terre scē admittant nisi p ma-
nus illoꝝ. Etia in domib⁹ magnatū scz in castr⁹. etia in nauib⁹
maris ponunt canes vt custodiāt. ne quis ingrediat nisi sit hō
paci⁹ ⁊ ad honorē talis loci. ⁊ patet q sic etia custodes et vigi-
les terre scē sūt canes sarraceni. ne qd ingrediat ad interiora se-
creta vbi xps in hūana natura ambulauit nisi fuerit hō paci⁹ et
ad honorē illi⁹ loci quales sūt pegrini xpiani visitātes terrā san-
ctam. Et patet q istud cedit in cōfusione sarracenoꝝ q assimilā-
tur canib⁹ custodiētes domos. Itē in cōfusione cuiuscūq xtu-
si est sustinere aliqd ppter auaritiā. Tñ ergo sarraceni reputēt
se virtuosos et credunt falsum esse qd iesus nazarenus fuit mor-
tuus ⁊ sepultus ⁊c. et tñ hoc sustinent ostēdētes pdicta loca vt
dictū est cū magna diligētia. vt patet p illos q in terra scā fue-
runt ⁊ ostēdunt. ppter auaritiā. quia ppter interesse qd recipi-
unt a peregrinis christianis. ergo possessio terre sancte per sar-
racenos: est in eorum cōfusione. Non em̄ permitterent p-
cipes christiani p toto auro mundi. si inter eos esset sepulchrū

Achemeti: & visitaretur & honoretur a saracenis: sicut faciunt
xpiani in terra sc̃a. cū hoc nō solū cederet in cōfusiōē xpiano-
rū sed etiā incōtumeliā creatoris. sciētes falsū q̃ honor debe-
at exhiberi bestiali & spurcissimo Achometo. q̃ locū nō h̃z p-
pter abyssū criminū in eo cōtentoꝝ. Est ergo in cōfusiōē sa-
racenoꝝ & possessio te. restet & in honorē xpianoꝝ. Tertia ratio
ppter cōuersionem iudeoꝝ. Iudei nāq̃ sc̃dm q̃ ex lege moysi
sunt assueti & nutriti terreni sunt & sperant q̃ messias ducet eos
ad illā terrā. & dicūt intra se. Ecce habebim⁹ hierosolymā. pro-
pter hoc iesus xps verus messias voluit q̃ nec xpiani nec iudei
habeāt illam terrā. q̃a nō venit vt daret illā terrā: sed celestē de
qua Dauid. Credo videre bona dñi in terra viuentiū. sed illa
est terra morientiū. Ideo ap̃lus ad romanos vltimo dicit. Nō
habemus hic ciuitatē manentē. sed futurā inquiram⁹. Et no-
tandum est dato q̃ terrestris hierusalem & terra p̃missionis in
quā partes eoꝝ p̃mo p̃ Josue ducti sunt: post mortē Moysi
cum exierūt diram captiuitatē egyptiā. & sc̃do ppter dēme-
rita: & p̃ctis exigentib⁹ diuersis: & specialiter ppter occasionem
p̃phetāꝝ introducti sunt sc̃do modo in captiuitatē babilonicā
qua septuaginta annis detenti fuerunt. Et post annos hos p̃
Lyrum regem persarū om̃es remissi in hierusalē. atq̃ per Zo-
robabel p̃ncipem & Esdram scribam sc̃do modo introducti.
Tamen ppter zelus cōmissum in filium dei verū messia. ex le-
ge eoꝝ et p̃phetis p̃missum: qui mortuos eoꝝ resuscitauit. pa-
raliticos curauit. demōes ab eoꝝ filiis repulit: viā salutis quō
venirēt ad celestē hierusalē q̃ est visio pacis edocuit: quē inno-
center interfecerūt: suspendētes eū turpissimā morte in patibu-
lum: inter sceleratos. qui peccatū non fecit nec dolus in ore ei⁹
inuentus est. vt dicit hieremias p̃pheta. Ex hoc maximo pec-
cato cōmissio in filium dei introducti sunt per romanos p̃nci-
pes sc̃z Titum et vespasianū in tertiā captiuitatē que durabit
im̃petuū & hoc ppter mortē iesu nazareni. Quā p̃pheta bene
dicit. Expelle eos. supple iudeos de terra p̃p̃ria: qm̃ irritaue-
rūt te dñe. Itē q̃ occisio xpi est grauissimū p̃ctm̃ qd̃ iudei com-
miserūt. vnde Amos. tertio habetur. Super tribus sceleribus
Iuda et super quartum non conuertā. quia vendiderūt iustū
sc̃z iesum nazarenū filiū dei p̃ argento. & pauperē p̃ calciā mēto
q̃ quo pauperē p̃dixit Zacharias in ei⁹. xij. ca. Dicite filio syon

Ecce rex tu⁹ veniet tibi māsuer⁹ sedēs sup asinā et filiū sub
iugalis. ⁊ ip̄e pauper. hec et alia patēt superius vbi tractat de
sexto millenario dⁱ excidiōe iherl³. ⁊ quō mortificati puniti ⁊ in
vniuersum mundū imperpetuaz captiuitatē ducti sunt hebrei.
Iudei ergo nō possunt nisi per penitētiā hoc scelus commis-
sum ab eorū captiuitate q̄ durant yltra mille et trecētos annos
liberari. sic fiet yltimis temporib⁹ vnde psalmista. Conuer-
tentur ad vesperam et patientur famē vt canes. Cessent ergo sar-
raceni ab excellētia sue legis. sileant iudei et conuertant a mi-
seria sua: Consoletur xp̄iani infiliatiōe et militia sua. qz xpi-
stus dedit eis potestates filios dei fieri his qui credunt in no-
mine eius. Iohannis primo.

Prima ex-
citatio hierusalē
post passionē
christi.

Secundu[m] t[em]p[us] q[uo]d hierusalē et terra p[er]missio[n]is post passio-
nē d[omi]ni quat[er] fuit data ad man[us] ch[ri]stianor[um]. P[ri]mo per
Romanos. vt p[er] Tytū et Vespasianū oēs iudei q[ui]
nō fame aut gladio mortificati sunt introducti sūt
in captiuitatem vt dictū est et vbi scribit de excidioe hierusalē.
de illa deuastatione habet hierc. i. ij. xij. c. Trenor[um] in suis la-
mentationib[us] de p[ri]ma illa desolatioe p[ro]pter innocentē mortem
quā cōmiserunt cruē[ti] manib[us] i filiū dei Et de p[ri]ma excidione
hier[osolym] post passionē d[omi]nicā habet etiā Dan. ix. ca. in his v[er]bis.
Post ebdomadas sexaginta duas sc[ilicet] cōputando post captiuita-
tem Babilonicam occidet[ur] chr[istu]s. et p[er]sequitur Daniel dicēs. Et
ciuitatē sc[ilicet] hierusalē et sanctuariū dissipabit p[ro]p[ter] sc[ilicet] Roman[us]
cū duce v[er]turo sc[ilicet] Tyto. et finis eius vastitas. et post finē belli
statuta desolatio. et cōcludit p[ro]pheta. Et erit in tēplo aboiatō
desolatio[n]is et vsq[ue] ad cōsumationē et finē id est vsq[ue] ad vltima
tēpora p[er]seruabit De ista captiuitate iudeorū p[re]dixit Saluator
flendo. Ne autē pregnātibus et nutrientibus in illis diebus.
erit enim pressura magna super terram. et ira populo huic. et
cadent in ore gladij. et captiui ducentur in omnes gentes. etiā
in eodem Luce. i. capitulo. et Matth[aei]. xxiij. et Marc[us]. xij. et
Job. xv. ca. et postea scribitur.

Prima posses-
sio ch[ri]stiano-
rum in hier[osolym]

Prima possessio ch[ri]stianor[um] post excidionē hieru-
salē facta est tēpore Adriani impatoris: q[ui] fundamē-
ta tēpli cū aratro euertisse dic[itur]. et ciuitatē aliter edifi-
casse in locū Caluarie et cū ep[iscop]is et ch[ri]stianis eandē
collocasse et mult[is] annis inhabitauerūt postea p[er] paucis annis
exceptis. vt t[em]p[us]e Iuliani apostate q[ui] reedificauit templū in p[ri]o-
ri loco hierosolymis. et iudeos fecit inhabitare. q[ui] t[em]p[us] corruit iu-
xta p[ro]phetiā Daniel. ix. Et ch[ri]stiani habuerūt terrā sanctā i ma-
nib[us] vsq[ue] ad regē Persarū. Sc[ilicet] o modo hierusalē capta est p[er]
Cosdram regē Persarū. qui Cosdras abstulit cruce[m] sanctā ab
hierusalem. et duxit secum in Persiam. et fecit se adorari et ci-
uitatem sanctam cum infidelibus inhabitare.

Secūda exci-
ditio hierosoly-
me.

Secūda recu-
peratio terre
sancte.

Secunda deliberatio hierusalē et terre sc[ilicet]e. facta p[er]
Eractiū impatorē. qui Cosdram regē Persarū vi-
dit. p[er]cussitq[ue] eū in fluuiū Danubiū. et sanctā cruce[m]
cū maxima reuerētiā secū in hierusalem asportauit

vt patet in legenda de exaltatiōe sancte Crucis. et restituit ter-
ram sanctā cū sancta ciuitate chřianis. q̄ tūc fuit in habitabilis
facta p̄ infideles. Itē iste Cosdras q̄ ab Erachio submersus
est hierlm cepit et alias mltas ciuitates: occisis nonaginta mili-
bus. Itē Erachius tāte fortitudinis fuit q̄ de eo scribit q̄ leo-
ones sepe p̄strauit. Facta sunt aut̄ hec sedēte in cathedra Pe-
tri Gregorio papa primo. Et nota q̄ p̄ paucos annos post
Erachii impatorē sc̄z tempore Cōstantini tertij. q̄ rexit. xxvij.
annis. et fuit proximus impator et immediat⁹ post eū Euge-
nio. j. Hierusalē capta fuit a Abachomeristij q̄b⁹ Ithumarus pre-
fuit. q̄ in loco antiq̄ tēpli nouū crexit supstitutum ⁊ p̄phanum
ablata pri⁹ cruce. Abachometusq̄ tempe Erachij cū falsitatib⁹
totū Romanū imperiū in affrica auertit ab obedientia roma-
norū. in quo bello Erachij sunt cētum quinq̄ginta milia bella-
torum de exercitu imperatoris interempti.

Tertia ex-
cidio vrbis
sancte.

Tercia recuperatio hierusalem et terre sc̄te facta per
christianos. et fuit tertia possessio chřianorū q̄ facta
est tēpore Leonis pape. iij. p̄ Karolum magnū re-
gem Frācie recuperat et subijcitur manibus fide-
um. et saracenorum secta vbiq̄ vastatur: quia tempus miserati
onū venit cū Karolus regnasset in Frācia. xxxiiij. annis assum-
ptus est in imperatorem Romanorū. et imperauit annis. xiiij.
quante prerogatiue vite hic fuerit in omnibus que principem
laudabilem faciunt. qui valet enarrare: sufficienter patent hec
in cronicis et in legenda quam scripsit Emardus. Sepultus
q̄ est Karolus magnus in Aquisgrano vbi requiescit corpus
anima autem eius in celesti curia collocata. Anno vite sue.
lxxvij. obiit.

Tertia re-
cuperatio
hierosoly.

Quarta possessio terre sancte ab infidelib⁹ facta est
tēpore Heinrici impatoris. Nota q̄ a Karolo magno
vsq̄ ad Heinricū p̄mū ipatorē q̄ fuit dux Bauaro-
rū gubernacula iperij tenētis. ⁊. xvi. post Karolū
hierlm ⁊ terra p̄missiōis itez ⁊ quarto mō capit a saracenis p̄-
mittete deo ⁊ Gloriosus sepulchrū ab infidelib⁹ possidet. Ju-
dei multis in locis metuētes. baptizant sedēte in cathedra Pe-
tri Sergio. iij. ⁊ post eum Tusculano Benedicto viij. Sepul-
chrū aut̄ dñi fere p̄. cc. ānos saraceni i manib⁹ suis habuerūt.

Quarta ex-
cidio hiero-
solyme.

Quarta re
cuperatio hie
rusalem.

Quarta possessio terre sancte et hierusalem per christianos facta
est tempore heinrici tercij imperatoris. sedente in cathedra
Petri Urbano. scdo. postquam infideles occupauerunt
permissio modo terra sancta circiter annos. lxxx. Hierusalem
et terra permissiois hoc tempore ex magna parte recuperata est. Cepit enim
hierusalem Gotfridus dux fracie. et sepulchrum gloriosum cum Anti-
ochia et alijs ciuitatibus multis de manibus saracenorum. Creditur
transfretasse ultra. dc. milia christianorum. Quam autem zelus fuerit in
omni populo ad hoc opus perficiendum. et quod ex omni statu senes et iu-
venes diuites et pauperes confluere nemine compellente: vir aliquis
sine lacrimis aut dicere aut audire posset. Passagium enim istud
fuit beate marie virginis quam mirabiliter duxit et protexit. pugna-
tores suos sicut ostensum fuit in visione. Principes fuerunt plu-
res Gotfridus Bulion dux Lutringie: qui adeo robustus fuit quod le-
onem interfecit: et fratres eius Eustachius et Balduinus. Robe-
mundus dux Apulie: hugo frater regis fracie. et plures alij qui pro fide
se discrimini dantes: gloriose vicerunt: et nomen sibi eternum adquisierunt
in omnibus magnifice a domino delectati. et. vide hystoriam. Gotfridus
vero factus hierosolymitanus rex ab omnibus digne vocatus christianis
Ob reuerentiam tamen passionis saluatoris noluit auream coronam defer-
re. sed spinam in memoriam spinee corone domini: cum qua coronatus fuerit
Lancea domini cum qua latuit christi in cruce pendens aptum est: in antio-
chia inuenta est et miraculose demonstrata cuidam rustico. Idem
Gotfridus habuit fratrem eque victoriosum Balduinum nomine qui ei in
regno successit. Et erat totus inclitus. miraculosa bella gessit contra
sarracenos. Finis successio regum Anglie. Et Wilhelmus co-
mes Normannorum interfecto Araldo regnat pro eo de quo fit men-
tio in hystoria Conceptionis beate marie virginis.

Ultimus occi-
dio hierosoly-
me.

Ultima possessio hierusalem cum terra sancta facta est a
sarracenis et thurcis post mortem Gotfridi et Baldui-
ni fratris eius et nepotis sui. habuerunt enim christianis sepulch-
rum domini a tempore Gotfridi usque ad tempus imperatoris Frideri-
ci primi: ferme annis. lxxx. sed multis peccatis et demeritis chri-
stianorum: hierusalem nouissime permissa deo capite a sarracenis
et gloriose sepulchrum cum sancta cruce. propter peccata christianorum et preci-
pue luxurie et crapule. Quia rarus erat in monasterijs: rarius
que in seculo quem non morbus luxurie infecisset. et quia tota ter-

ra sordescbat facinorib⁹: ideo p̄ficiet dñs pplm suū. Passagi
um grande ordinat tempore Clemētis tertij. et Frideric⁹ pri
mus imperator crucem accepit et multi principes cū eo: et fa
ctus est cōcursus maximus sed parū profecerūt. nec aliquid re
cuperauerūt preter solam ciuitatem magnam Accon et consi
git eis sicut predixerat eis bea⁹ Joachim abbas de Calabria.
quia sciscitātib⁹ principib⁹ cū Friderico impatore ab eodē bea
to viro quē ad se cōuocauerūt an ire deberēt pro recuperāda
terra sancta Respōdit nō. quia tēpus nondū impletū est. qua
re vtor digne verbis saluatoris p̄themat. Iherusalem calca
bitur a gentibus donec impleantur tempora.

Quō nudi homines veniētes ex mōtibus et nemo
ribus faciūt antese fugere omnes homines.

Secundū capitulū est de termino durationis istius
ultime possessionis terre scē p infideles: ac destructi
one Turcie ⁊ oppreſſione ſaracenoꝝ p chꝛianos.

Donec impleantꝝ tꝑenationū: xꝑa a chꝛo. plato lo
co ⁊ caplo vbi ſupra. Nota qꝫ ex his verbis ſalua
toris habetꝫ autē tice terminus qua ampliꝝ hierlm
et terra ꝑmiſſiōis nō ihabitabitꝫ a ſaracenis ⁊ Tur
cis, nec etiā a iudeis: ſꝫ in his ihabitabitꝫ a xꝑianis vltimis his
tēporibus nō autꝫ poſſunt itelligi ꝑ ꝑmā recuperationē Adriani
nec ꝑ ſcdam factam ab Eraclio, nec ꝑ tertiā factam a Karolo
magno iſtis impatoꝝibꝫ, nec ꝑ Gotfridū, qꝫ poſt iſtos oēs hic
ruſalem et ſepulchꝛū dñi cū tota terra ꝑmiſſiōis iterū ꝑ ſarace
nos, et iam ꝑ ſaracenos et turcos ihabitabilis eſt. Ergo verba
xꝑi includunt in ſe ⁊ itelligūtꝫ de illa vltia qꝫ eſt quarta. Verba
autꝫ xꝑi. Donec impleantꝝ tꝑa nationū: Lō ſoꝛmiter poſſunt expo
ni ꝑ textū beati Aꝑethodij, cū dicit. Inter cetera. Et poſt tri
bulationē qꝫ fit a filijs Iſmael, cūqꝫ periclitati fuerint homies
a tribulatiōis ꝑreſſura, et cōgregati fuerint, vt ſuperius dicāꝫ.
In terrā ꝑmiſſiōis ducti in captiuitatē a quattuor ventis qui
ſub celo ſunt, ſicut noſtris tēporibꝫ hec omnia cernimꝫ qꝫ Tur
co patet introitus ad quattuor ꝑtes mūdi, ſ. ſꝫ ſus orientē, occi
dentē, meridiē et a qꝫlonarē plagā nō habētes ſpem ſalutis aut
redēptiōis de manibꝫ eoꝝ ꝑſecuti et tribulati ab eis. Afflicti
qꝫ fuerint in fame ſiti et nuditate. Et inter hec loqꝫtur immedia
te. Et tollitꝫ honor a ſacerdotibus illo tēpore: ſeu in ſeptio eb
domatico tempe, et ſupꝑꝛimitur myſterij dei ⁊ qꝫſcet omne ſa
crificiū ab eccleſia. Quāqꝫ igitꝫ cōplebitur numerus ꝑotētie eoꝝ
ſcꝫ ſilioꝝ Iſmael id eſt turcoꝝ ſcꝫ octo ſeptimanarū annoꝝ hoc
eſt qꝫnquaginta ſex anni, ꝑꝛout ſequitꝫ cōꝑutationē hebreoꝝ qꝫ
diē ꝑꝛo anno ſolēt annotare in ſuis ſcriptis, vt in notabili circa
textū dictū eſt. Hec autꝫ afflictio in qua xꝑiani ſic captiui ducūtꝫ
in turciā ⁊ ꝑmiſſiōis terrā, vt ꝑtꝫ in textu latiꝫ. Et cū tollitꝫ ho
nor a ſacerdotibꝫ et publicū ſacrificiū ceſſabit vt ſupra. Illa diſ
ceſſio a ꝑꝑaulo dicta: quā beatꝫ ille doctoꝝ Aꝑethodij exꝑonit
in qua corꝛipientꝫ oēs ihabitatoꝝes terre, ergo ſeculares ꝑꝛuniti
ſunt ex iam dicti. Et eccleſiaſtici ſcꝫ ſacerdoꝝes corꝛigentur ante
adeꝑtionē qꝫtā terre ꝑmiſſiōis qꝫ fit ꝑ quendā regē Romano
rum noſtra etate: vt melius declarabitur in. v. capitulo.

Numerus
annoꝝ re
gni thurco
rum cōple
tus.

De bestia exeunte a mari cū septem capitibus et .x.
cornibus quibus inscriptum est nomen blasphemie.

O Glo aut termini pncipalit Ismahelitarum hoc est
Turcoꝝ ponuntur a bto Methodio i textu ex qb
cognoscit nris tpib⁹ ruina Turcoꝝ et Saracenoꝝ
q valde ppe est. et tunc implebit illud dictu a xpo
prolatu vt supra. Donec impleant tempora nationu. zc. Pri
mus terminus est regnoꝝ et terraru subijciendaꝝ Ismahe
liticis. Cu dictus Methodi⁹. Futuri sut aut. s. in septio mil
lenario. vt exeat adhuc semen Ismael. Et hoc factum est post
mortem.

Gotfridi et paulo post. qz tūc exierūt Turci de latibulis et de
 fertis locis. et psequitur in textu sanctus Methodius dicens.
 Et deuastēt terrā et obtinebūt orbē terre et regiōes in introi
 tu pacis: quasi diceret nullis regibus et principib⁹ chfianis re
 sistētib⁹. vt priores Impatores xpiani fecerūt. vt patet de Ma
 rolo. Ottone. j. ij. iij. et alijs. qz ex discordia inter se quam ha
 bent scz per multos annos facientes sibi intestina bella. vera
 expositiōe et vltra Methodius psequitur. A terra egypti vsqz
 ad Ethiopiam. a flumine Eufraten vsqz ad Indiā. et a Tygri
 fluuio vsqz ad introitū Habod regni Jonithi filij Mo. et ab
 Aqlone vsqz ab Romā. p quā Romā intellexit Italiā. qā vsqz
 ad fimbrias Italie Turcus iam possidet. Et vltra dicit. Et Il
 lircum et Egyptū et Thessalonicā et Albanīā. et vsqz ab Ipo
 ticū mare. qd diuidit Germaniā. Eadem em̄ ipm pfidū Tur
 cum subito et inopināte mirāda egisse. cū in paucis annis duo
 iperia. duodecim regna et vltra octingentas vrbes suo. iperio
 subegit. Duo aut iperia sunt Trapezontinū. et Constantinopolitanū
 Quattuor regna post Trapezontinum sue potestati
 subiecit scz. Litiā. Armeniā. Bulgariā. et Traciā. vsqz ad fi
 nes Italie. Joannes amic⁹ chri q in cena supra pect⁹ dñi recu
 buit in ei⁹ Apocal. c. xij. Et vidi de mare bestiā ascēdentē ha
 bentē capita. vij. et cornua. x. et sup cornua ei⁹ decē dyademata.
 et sup capita eius noiā blasphemie. Quid p bestiā debem⁹ in
 telligere quā spurcissimā Achometū q bestialis in vita sua
 fuit q suadet in Alchorano id est libro sue legis fornicationem
 et pluralitatē vxorū. cuius fidē et bestialē vitā filij Ismael id est
 turci sequūtur. Quis fidel bestialis sunt septē nobilissima re
 gna q fidē bestie iam sequūtur et credūt. Quorū primū est
 Iponicū seu Trapezontinū. Scdm Cōstātinopolitanū. Terci
 um Asiaticū. Quartū Albanū siue Macedonicum. Quintū
 Bosnēse. Sextum Seruie. Septimū Atheniēse maris Heles
 pōtici. In his sunt cornua decē idē fuerūt quōdā xpianorū de
 cē puincie noiātissime scz. Phrigia Bithinia. Tracia Grecia
 Bisantia Peloponesus. Philipica. Epir⁹. Thessalonica et Si
 nus Illiric⁹ et ps magna walachie. In qb⁹ puincijs et regnis
 sunt noiā blasphemie sup capite qz negat xps esse fili⁹ dei pes
 simum Achometū pfitent iustum pphetā Que regna su

Amplitudo
 regni turcorū

Bestia q vi
 dit Iohānes.

Achomet⁹

Septē regna
 turcorum.

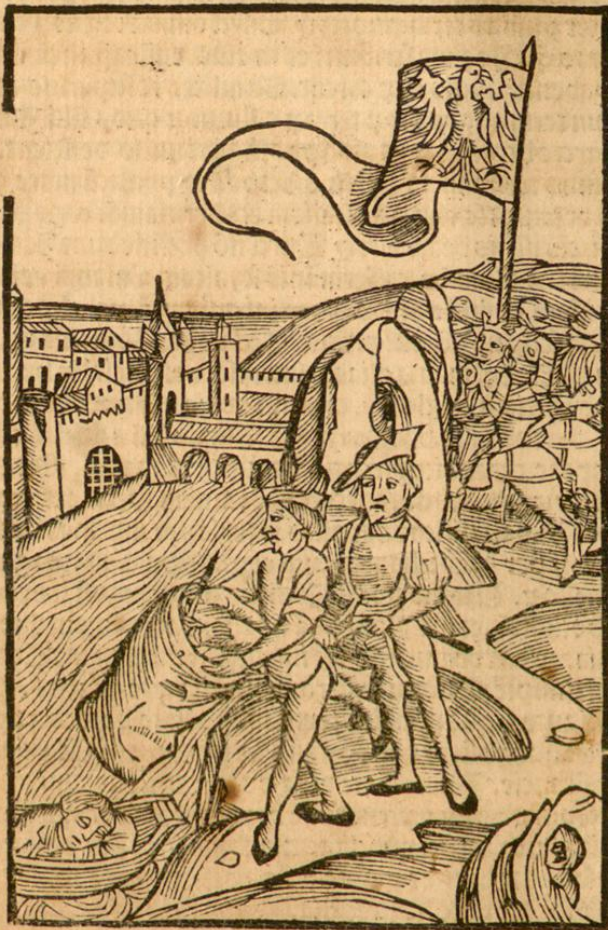
pradicta ⁊ quas puincias bt̃s Joannes predixit bestiales et
feridos Turcos qui fidē Achometi tenent sibi subijcere. Et
sic patet primus terminus scz q Turci omnia regna puincias
ac terras q̃a Joanne scribunt et in eius. xij. cap. includuntur
iam habent: ⁊ nullo eoz carent. Similiter vt superius dictum
est. cum terminis regnoz terraz ⁊ fluuioz quos filij Israhel
.i. Turci obtinebunt. et modo possident nullo deficient.

Ultimus terminus a beato Methodio ponticū mare ponit
quod extendit se vsq; ad Italiam et Germaniā. ergo patet ex
his dictis istius beati viri q Turci nō possidebunt Italiā nec
romanā seu Romā nec Germaniā scz altam almaniā vel bassaz
vt quidam ex falsis dictis Aherlini opinant̃. vel alias ex qui-
busdam scriptis nō authenticis. Sed italia: Romania in qua et
Roma. Et Germania alias p̃ intrinseca et intestina bella cor-
rumpent etiam in gladio. et multi ex eis captiui ducent̃. pre-
dixit Methodius hoc fieri non a Turcis sed a fidelibus inter
se tempore tyrannice p̃secutionis filioz Israhel. Et cum ille
beatus vir Methodius secundū ordinem specificat regina q̃
aut per Israheliticos aut alias inter se per intranea bella cor-
rumpent̃ per discordiam regum ⁊ principum aut magnatum
christianoꝝ. Ultimo ponit Siciliam quoz regnū iam dicitur
Neapolitanū. et per Romaniam nō illam romaniam que est in
Grecia. voluit beatus iste vir intelligere. cum dixit. Tota gre-
cia corrumpit̃. Si tota: ergo romaniam illa que est pars. Per ro-
maniā autem que ponit in textu immediate post corruptionē
Sicilie: que nostris temporibus fit p̃ modernū Karolum re-
gem Francie. Immediate dicit de corruptione romanie. cui⁹
caput roma: eiusq; destructionē beatus Methodius spiritu p̃-
phetico recordatur. quod dictum confirmat̃ per visionem sa-
ctam sancte Brigitte de lamentabili destructione romane ciui-
tatis propter peccata grandia.

¶ Turci
non posside-
bunt Italiā
nec germani-
am.

De Urbis romane desolatione ⁊ illius principio.

Romane ciuitatis destructio propter sua enormia peccata: sancte Brigite in quadā visione ostensum est. Maria virgo ad filiū suū loquitur dicens. Roma est ager fructiferus. ad quā chrs̄s respondit. Eleum dicitis. sed super istum agrum zizania excreuit. Ideo prius

debet mundari cum acuto ferro. Inde debet igne purgari. Postea arari iugo bouum. Ideo faciā vobiscum sicut qui tranfert plantas in aliū locum. Illi enī vrbī comparat talis pena: quasi iudex diceret. Excoria inquit totam pellem: extrahere totum sanguinem de carne: excide oēm carnem in frustra: et confringe ossa ita vt fluat omnis medulla lib. iiii. cap. lvij. Item in eodem quarto libro dicit. Te et iterū ve qñdo puer sedebit in sepeliliū tunc orietur tribulatio in ecclesia sancti Petri. Quid p sedem lilij intelligitur nisi regnum Francie.

Quomodo rex Francie regnum Sicilie
destruet quod et Neapolitanum.

Regno Sicilie chris cōminat^r est et maria virgo propter duo pessima et horrenda pctā. vt etiā habet in diuinis reuelatiōib⁹ Sancte Brigitteli. viij. c. z. xxvij. et. xxvij. Quāuis Sicilie regnū q^{uod} nūc dicit^r Neapolitanū a saracenis occupatū est ante longa tpa. Et tpe Sixti iij. et Innocētiij. viij. pape p^{er} Thurcos quedā ciuitates depopulate sunt: tū pphetia beate Brigitte nō intelligit^r de his deuastatiōibus: sed deuastatiōe alia que facta est per Karolū regem Francoꝝ: qui sibi Neapolim et regnū totaliter suppeditauit. Annos salutis nostre. M. cccc. xcij. et quotidie cū gladio deuastat per suos. et timendum est q^{uod} maximas cedas adhuc in eodem regno propter eorum maxima peccata perpetrabit.

Sicilia
sit de patris
monio ecclie

Duo aut^{em} horreda peccata apud eos vt patet per hos qui fuerunt sunt. Sodomiticiū. et Usura. Nota q^{uod} per Constantinū magnū Roma et regnū Sicilie datum fuit Siluestro pape et eiusq^{ue} successoribus. et seruis iesu nazareni. vt patet. xcvi. distin. cap. Constantinus. Sed nostris tpibus iam p multos annos ecclesiam sancti Petri psecuta est. vt tempore. Sixti pape. iij. et Innocēciij. viij. et nocuit plus per certos annos q^{uam} p^{ro}fuit. Et cum modo ad culmen regiminis eisdem regni: filij et filie nō de legitimo choro geniti exaltantur. immo de latere meretricum aliqui regnant: ex quo abusio fit elemosyne chrisi date a Constantino. Et cū ad tuitiōē christianitatis p multos annos nihil opabatur vt tenet. sed exauaricia et pprio cōmodo omisit. quare bene dico de illis rectoribus. Priuilegiū meret^{is} ammittere qui premissa sibi abutitur potestate. lxxiij. dist. vbi ista. Et beata Brigita regina Suetie adhuc plura loquitur de eis quam que supra iam tacta sunt. et inter alia in suis scriptis. caplo. xviij. Egredietur lilium ex agro occidentali. erit crescēs in mille millia: in terra virginali recuperabit amissa odore suo rigabit venenosa. et erit fortior cedro. Quid per lilium occidē tale. nisi regem Francie. iuste intelligimus. qui maxime crescit in populo suo. In terra virginali id est sub signo zodiaci virginis situatum vt est regnum. Silicie q^{uod} nunc dicit^r Neapolitanum. hoc lilium id est iste rex odore suo id est cū presentia sua rigabit venenosa id est puniet pctā eoꝝ contra deū cōmissa.

Sicilia.

Rome autē destructio prout scē Brigite in quadā visione ostensa est vt superius tangit non intelligitur de prima nec de secunda nec de tertia sed tantum de quarta destructione fienda intelligitur.

Prima destructio Rome post passionem dñi facta a nepteo Eraclij: noie Cōstante Impatore regnāte in grecianō Rome. Anno dñi sexingentesimo sexagesimo tpe pape Theodorici primi. Qui Cōstans fuit pessim⁹ in oībus ⁊ crudelis contra catholicos: ⁊ hereticus de Acephalarū secta. quadā vice de Neapoli veniēs Romā. pulcherrima edificia ⁊ palacia ob inuidiam ciuium Romanoꝝ rum destruxit: et in Tyberim fluuium proiecit et multas plateas ciuitatis fecit desolatas.

Prima destru
ctio Rome.

Constantius.

Secunda destructio Rome facta est p soldanū Babylonie minoris. qz Anno dñi. octingētesimo Tricesimo viij. tpe Gregorij pape quarti scā est plaga horribilis sup Romā ⁊ sup totā Italiā. Nam qdā pueri xpiani miserūt clam ad Soldanū regē sarracenoꝝ: vt cito veniret ad Romā sui dictioni subigeret. ⁊ pceptis litteris et nuncijs venit Soldanus ⁊ cepit Romā. et ex ecclesia sc̄ti Petri principis apostoloꝝ fecit stabulū equoꝝ. Sed Luduicus rex Francie xpianissimus cum Gallis et Logobardus totam illā infinitā multitudinē sarracenoꝝ ex Roma ⁊ tota Italia fugauit nō sine magna sanguinis effusione xpianoꝝ.

Scda destru
ctio Rome.

Soldanus.

Tertia destructio Rome ciuitatis q̄ caput est xpianitatis post passionem dñicam facta est per Fridericum secundum qui fuit filius Philippi Imperatoris. Et ipse Fridericus erat dux Sueuorum cuius ⁊ pater erat. Pater vero fuit electus cōtra Ottonem quartum vt eum expugnaret: quod et fecit. Postq̄ autem venerat de terra promissionis in quam propter votum transfetauit ex suspicionē quam habuerat de proditione Romani pontificis: q̄ eum tradidisset in manus infidelium (quamuis iniuste ⁊ false) post eius reuersionem incepit ecclesiam laniare. Romam destruxit. columnas marmoreas pulcherrimorum edificiorum proiecit in lutū. muros ciuitatis in multis locis dirupuit. Pa-

Tertia destru
ctio Rome.
Fridericus
secundus.

pam Gregorium. xi. profugauit ad Venetias: quā et obsedit.
Et ecclesiam sancti a Harci stabulū equorū fecit. Postea in con-
cilio Lateranensi deponit et excomunicat: in contumacia mo-
ritur Anno a Billesimo ducentesimo tricesimo octauo.

Quarta des-
tructio Ro-
me.
S. Brigita.

Quarta destructio Rome fienda expectatur: que re-
uelata est sancte Brigite in reuelatione visionis cu-
iusdam. De ista destructione Romane ciuitatis su-
perius habetur. Sancta ergo Brigita regina Sue-
tie deuotissima mulierum cui reuelauit christus multa secreta.
non de primis tribus deuastationibus preteritis ante tempus
uite comemorat. sed de quarta deuastatione et destructione Ro-
mane vrbis in posterum post eius mortem: vere considerauit
nostris temporibus futura vt supra. Adortua autē est hec san-
cta mulier Anno domini. M.ccc.lxxxij. Et a tempore Fride-
rici secundi vsq; ad presentem annū. M. cccc. xvj. et postea ex-
pectatur punitio romane vrbis fienda prout dictum est. Cō-
tinetur enim in libro beati Cyrilli episcopi q̄ anteq; ecclesia re-
nouetur permittet deus vacante papatu oriri maxima scisma-
ta inter imperatorem Almanum: qui de sua confusus potentia
intendit ordinare ac constituere papam et romanos et Italos
qui resistere conabuntur aquile grandi. que aquila furore incē-
sa. non solum Almanos. sed de omni genere gentes pessimas
quas poterit associabit ad suū exercitum. et armata manu intro-
bit Romā omnes ecclesie prelatos seu religiosos et ciues truci-
dabit: et multos interimet varijs supplicijs. vnde facient clerici
abradi coronas suas et alij dabunt fugā ad siluas et montes.

Quo aquila associata Griffonibus Accipitrē deni-
do fugabit et nidum sibi ablatum vendicabit.

Sibilla Chumea spū pphetico loquit in vaticinio Sybille reus
suo. postq̃ 3. octauū et 4. tertiu deleta fuerint. et latio de roma
A. sextū nascet. mouebit liliū ab occidēte in orientē
et veniet dies tribulatiōis matrū. Quid p 3. octa-
uū debem⁹ intelligeremus papā Innocentiū octauū. Per 4. ter-
tiu. Fridericū tertiu impatorē designat. Per A. sextū. i. Alexā-
drū papā sextū. tribulatio ecclesie expectat. Iterū Sibilla chu-
mea i vaticinijs suis post hec. i. post modicū temp⁹. Egrediet
aquila de Almanie rupibus multis associata griffonib⁹ que ir-

ruens in ortū crīnatis. sedentē in sede pastoris: de quinto clī-
mate hoc est de roma fugabit ad septimū. ⁊ irruēt in accipitrē
vorabitq; ipm: ⁊ nidū sibi ablatū vendicabit. ⁊ p decē lustra te-
nebit. ⁊ nō erit pax in terra virginali: ⁊ gens sine capite regna-
bit annis illis. De post adherabit aquile grandi.

Quō lupus aqlam eūciet ⁊ plus aquile merebit.
Aquila aut a virgine fugata lilium arceat: vo-
labitq; ad meridiem recuderando imissa.

Reuelatio
fr̃is Rein-
hardi.

In reuelationib⁹ fratris reinhardi repitur q̃ lupus. i. terra
occidentalis aqlā eūciet: tūc pullus merebit: ⁊ sui p̃prij pellē ei⁹
delacerabūt: sedensq; nudus q̃rēs adiutorū: parū inueniens

Aquila a virgine fugata idē ab Italia spreta. liliū excitabit
volabit ad meridiē recuperando amissa. 7c. Nota q̄ iste frater
voluit psecutionē cleri sub rege romanozū scz aq̄le et regi scz
cie fieri. Et illa tribulatio similibit tribulationi q̄ fuerat tēpe
Abachabeozū. in qua tribulatiōe summū sacerdotiū fuerat oc-
cupatum a Jasone Abenelao et Alchimo. Quāuis em̄ Jalon
Abenelaus et Alchimus isti tres de genere sacerdotali fuerint.
nō tamē sunt ponēdi in genere pontificum ppter ydolatriam
et opera pessima nec debite intrauerūt. vt patet in multis locis
librozū. Abachabeozū. Et vscribitur primo Abachabeoz.
ij. ca. Abathathias q̄ fuit zalator legis dei cū quinq̄ filiis suis
cōtristabant maxime cōtritionem populi Israel. videntes ma-
la et ydolatrias in populo Iuda et Iherusalē. Et Abathathi-
as clamauit voce magna in ciuitate dicēs. Omnis q̄ habet ze-
lū legis statuens testamētum exeat post me et fugit ip̄e et filij
eius in mōtes et reliq̄runt q̄cūq̄ habuerūt in ciuitate. Tunc
descenderunt multi q̄rentes iudiciū et iusticiā in desertum et se-
derunt ibi ip̄i et filij eius: et mulieres eoz: et pecora eozū quo-
niā inundauerunt super eos mala. Nota Abathathias intel-
ligitur donat⁹ a deo vel om̄i dei. Et sicut hierosolymis vbi in
veteri testamēto ante ch̄i incarnationē summū sacerdotiū ha-
betur per Antiochiū magnū regē syrie et pcuratorē suū Lisiā
templū pphanatū fuerat per duos annos vt ptz. j. Abach. iij.
et. ij. mach. x. caplo et alias in multis ca. eiusdē. Facta sunt hec
anteq̄ Romani dñabant orbi. vt cōtigit ex dispositiōe dei per
triumphos maximos Julij p̄mi Cesaris et Octauiani augu-
sti nepotis eius q̄ Imperator Romanus extitit et monarcha
mūdi totius. Tunc fruiti sunt Romani et oēs populi et gentes
omniū regnozū terrarū et puinciarū pace ferme p annos. lxx.
de qua pace predixit ppheta Esaias. Et cōuertent gladios in
yomeres. et lāceas in falces. Tūc x̄ps filius dei verus amator
pacis. quādo omnia erāt sub silentio et nox in suo cursu: de re-
galibus sedib⁹ id est de sinu patris descendēs in vterū virgi-
nis voluit incarnari et nasci. et Romanū imperiū omnib⁹ alijs
sp̄retis. et cum ip̄i solum dñabant orbi voluit venerari. quod
celeste imperiū a beato Athodiodio nuncupatur. Et sicut ante
incarnationē ch̄isti tōpore Julij et Octauiani om̄ia regna mū-

di deuicta sunt. ita omnes gētes que confligunt: vt sunt Ima-
helitici et Saraceni tandem consumentur ab eodem Romano
imperio. prius purgato et castigato clero. et prophanata eccle-
sia Romana: et cessante summo sacerdotio ad tempus. propter
peccata tam populi q̄ cleri: propter eorum iniquitates con-
tinget iuxta illud. Omnia in figuris contingebant illis ad cor-
rectionem nostram. Et sicut per Anthiochum magnum regē
Syrie: et eius procuratorem Lysiam hierosolymis templum
dei per duos annos prophanatum fuit et ydolum et falsi sacer-
dotes ad summū sacerdotem intrusi. Postea per Iudam aha-
chabeum templum fuit purgātū et cultus dei reformat⁹. Sic
a simili per quendam magnum p̄ncipem p̄figuratū in An-
thiocho rege Syrie et per procuratorem eius Lysiam propt̄
peccata cleri p̄sertim et populi ex consequenti purgabitur ec-
clesia Romana a suis sordibus ante destructionem Turcie et
terre Sarracenorum. Et post paucos annos per quendam be-
atum regem Romanorum purgabitur et reformabitur eccle-
sia qui p̄figuratus est in Ahachabeo. et fiet pax vniuersalis sicut
tempore Octauiani:

Incipit Tercium Capitulū quod est de
secundo et vltimo termino. quo termino
finito complebuntur octo septimane et est
de ablatione publici sacrificij. et de paup̄
ratione cleri ante destructionem Turcie.

Quo honoꝛ: sacerdotiũ: et ministeriũ dei tollat a clero.

Tollitur honoꝛ a sacerdotibꝰ. et supprimit miste-
riũ dei. et q̄scet om̄e sacrificiũ ab ecclesia in eodem
tempore r̄e. Nota q̄ publicũ sacrificiũ dicit cessare
anteq̄ cõplebunt octoseptimane hoc est. lvi. anni
q̄bus pactis beatus illerex de q̄ Methodius scribit intrabit
terram p̄missiõis. et Turciã deuastet. xp̄ianos modo captos
liberabit oēs. super renegatos christianos ira eiꝰ exardescet.

Ablatio aut̄ publici sacrificij cur ab ecclia istis temporibus
quãdo Turci subiugant sibi regna et terras diuersas dicatur
quiescere: fit propter quattuor.

Quoniam propter irreuerentiā sacramēti eucharistie q̄
 exhibet tali venerabilissimo sacramēto: qd̄ est gra-
 uissimū et maximū pctm̄ iuxta doctore sc̄m Tho-
 mā in sua pte summe rē. vbi q̄rit. An idigna sum-
 ptio sacramēti eucharistie sit maximū pctm̄: cōcludēdo: q̄ sicut
 in qd̄ pctm̄ cōmittit qd̄ est excellentissimū iuxta glosam sup̄ il-
 lud Reus erit corporis et sanguis dñi. vt habet. 1. Corintheo.
 xj. cap. q̄ glosa ita sonat. Qui indignesumpserit corpus domi-
 nicū ita re⁹ erit ac si christū occidisset. pctm̄ aut̄ ipm̄ occidentiū
 fornicatio fuit grauissimū. iuxta illud Amos. iij. Sup̄ quartū nō cōuer-
 publica. tam. Unde et hoc pctm̄ cū plurimū ex malitia cōmittit grauif-
 simū reputat. Cum aut̄ hoc viciū indigna sumptio seu pertra-
 cito diuinissimi sacramēti eucharistie rē. tā a laicis quā etiam
 a clero inexplicabilis sit in sui enormitate. ideo in vulgari ser-
 mone ppter infectionē audientiū sc̄z laycorū sub silentio pre-
 tereūdū est. cū ex eo populus nō adeo edificaret quantū scāda-
 lizaretur. In alijs tñ s̄monibus ad clerū summa cū diligentia
 reprehendendum est ppter minus doctos et indeuotos sacer-
 dotes. q̄ parua de tā magno excessu faciūt existimationem. Ti-
 meo em̄ (sicut aperte videt) q̄ qd̄am sacerdotes celebrent qui
 nō tantū publici fornicarij sint. quoniam tales p cōfessionē am-
 motis obiectis et mulierib⁹ cū q̄bus cōmittunt p purā cōfessi-
 onem etiā cuiusq̄ sacerdoti nō suspēso vel excōicato si dicunt
 cōfessionem cū cordis cōtritiōe seu attritiōe: possunt tales le-
 gittime et pfecte absolui ab illis peccat. cū dicūt puta illes pre-
 sbyteris q̄bus ex iure nō phibet sicut cōtigit in certis casibus
 Symonia. vt patet de suspēsis rē. Sed publicus symoniacus presbyter
 volens missam celebrare dicēs suam confessionē p ep̄m aut pre-
 sbyterū qualitercūq̄ doctū nō potest absolui. q̄ p papā excōi-
 catus et p statuta canonū. Et tales illi sunt q̄ emunt aut ven-
 dunt: aut in pmutatiōibus sup̄ beneficio pensionē instituunt
 quā pensionem vel quas pensiones cū certa pecunia redimūt
 in spacio aut termino quātūcūq̄ plixio. hoies isti sunt excō-
 municati et anathematizati p statuta sacroz concilioz. Et de
 his iam dictis symoniacis habentur q̄ plurime bulle sanctorū
 patrum ac summorū pontificū. vt est bulla Nicolai. v. Aharti-
 ni. v. et Pauli. ij. et aliorum vbi tales mercatores specifican/

tur. vide in summa angelica 7c. In tali excoicatione et anathemate sunt qui obtinet aut obtinuerunt beneficia magna vel exilia: aut quascuq; dignitates per falsas litteras aut bullas rasas vel abrasas in quibus etia per falsos periuros tabelliones seu notarios scriptas in quib' falsi testes continent. qui falsi notarii et testes. digni magne punitiois et correctionis essent. vti nam in profundis fluuijs submergerent. aut in carbones ignitas viui collocarent. Dilatabit enim infernus os suu et deglutiet eos in tempore suo. De symoniacis presbyteris magnu verbu loquit beatus Ambro. in hec verba. Mallē potius pati penā Iudei & Layphe: q̄ i peccato symoniaco celebrare. Dicit enim tales mercatores cū illicitis pactibus: suas cōfessiones ignaris & indoctis sacerdotibus: q̄ curare eos nō valent nec medelā habent contra istā leprā Iesi cui maledixit Ihesus in veteri testamēto. Et Petrus in nouo. Volēti spiritū sanctū emisse scz donū dei. sicut est omne beneficiū in amarissimā mortē christi oblatū vt detur indigentibus & pauperib' qui prosunt saluti animarū. Petrus autē respōdit cupienti emere. Pecunia tecū vadat in perditionē. vt patet in Actibus aploz sicut latius inferius de hoc fortassis tangeť. Quare tales grauissime peccant celebrantes in his pctis. Peccatū enim nō dimittit iuxta Augusti: nisi ablatū restituať. tales non fiunt absoluti per papā nisi fecerint mentionē in suis litteris in quibus petūt absolui quō commiserūt symoniā 7c. & desup remissionē consecuti sint. denotaf autē grauitas huius excessus in reuelatiōibus diuinis sanctarū Bugite et Ibildegardis in quib' plurimū indigna ptractatio sacramēti ab illis iam dictis sacerdotib' deplangit et futura ei' punitio describit. dicentes in suis scriptis: q̄ deus pater nō patietur vltra q̄ talis et tanta irreuerentia exhibeat suo vnigenito filio in mystico sacramēto et etia per Gregoriū in suis moralibus habet q̄ per nullū genus hoīm deus amplius offendit quā per malos sacerdotes quales sunt symoniaci.

Secundū peccatū est Tyrānidis principū. sicut patet ex multis figuris veteri testamēti p libros Bible quoniā ppter peccata principū populus cōmunis flagellat' est a deo. Primo patet q̄ ppter Pharao nem totus Egyptus perijt vt patet Exodi. xiiij. Occurrit Da

uid ppter quē pestis marina fuit ppter superbiam ei⁹ qñ nūme-
 rauit pplm. vt patz in libris Regū. Occurrit Roborā p quē re-
 gnū Israel scissum fuit. vt patet. iij. Regū. xiiij. cap. Item Sen-
 nacherib ppter ei⁹ malitiā z superbiam angel⁹ dñi occidit. lxxxv
 milia assyrioꝝ. iij. Reg. xxiij. Occurrit etiā Nabuchodonosor
 qui ppter malitiā suā fuit quasi conuersus in bestiam et regnū
 suū victū: vt patet Dani. iij. cap. Item Antiochus de quo dici-
 tur. ij. Macha. x. q de ipsi⁹ corpore vermes staturierūt. z Syri
 ex post victi. Occurrit etiā translatio regnoꝝ de gente in gen-
 tem z persecutio ac flagella populi que maxime ascribunt mali-
 tie principū: vt ptz etiā intueti. iij. libros Regū z alios passus
 veteris testamēti. Etiā post chri passionē de Nerone impatore
 Romano: Decio: Maxentio: Anthonio: Eraclio: q ppter talia
 morbosa capita: populi ac subiecti eoꝝ puniti sunt. Lū autē ca-
 pita nostra de brachio seculari sunt nō executores iusticie. non
 zelatores legis euangelice. nō defensores ecclesie sed tyranni. z
 similiter magnates nobiles ppter quas vtutes patres eoꝝ ad-
 epti fuerunt nomē nobilitat. vt Hieronym⁹ inquit illū esse no-
 bilē q nobilitat sua virtus. Et Iuuenalis. Si vis appellari no-
 bilis fac virtutes z opera bona ppter que pūci tui nomen sibi
 vendicauerūt z merabant dici nobiles idest notabiles. Lū autē
 iam sunt vitiosi vt in plurimū auari. vt de eis scribat illud p: o-
 pheticū dictū. Principes tui fures socij latronū omnes currunt
 post munera. Et modo viduarum z orphanorum oppressores
 blasphemī: fornicatores. vanam gloriā istius mundi cupien-
 tes. Ideo permittet deus scissmata ecclesie oriri.

Utertū pceptū est cupiditas prelatoꝝ. vnde beata
 Hildegardis in suis diuinis reuelatiōib⁹ inquit de
 istis duob⁹ peccat⁹ scz de tyrannide principū z cupi-
 ditate ecclesiasticōꝝ loquit in hec verba. Propter
 tyrannidem principum z cupiditatem prelatoꝝ ecclesia per-
 cussa est vt vidua. Cupiditas autē prelatoꝝ z ecclesiasticoꝝ
 rum est insatiabilis. Primo de cupiditate prelatoꝝ dixit Si-
 gismundus in concilio Basiliensi q simoniaca prauitas fouet
 et nutritur in curia Romana: quod non plus deberent sume-
 re de litteris: et primo papa grat⁹ causa dei. et scriptores bulla-
 rum duplū solutionē birgamenti z scripture. Si acciperēt ipsi

et q̄ taxant decuplum solariū scripture ⁊ birgameni. non pono
os meū in celū. s̄ beat⁹ ille vir om̄i laude famosus: q̄ paria me
rita habet Karoli magni Cōstātini primi. Ottonis primi sc̄i
et tertij ⁊ alioꝝ beatorū q̄ dignus esse (vt viri p̄docti scribūt de
eo) canonizatiōis. Voluit etiā idē qđ papa et ecclesia non ad
mitteret pluralitatē beneficioꝝ et alia multa bona psuasit con
cilio Enā totum ecclesiasticum statū atq; secularē toto conatu
suo aliter ppter salutē credētiū reformare fecit. intantum qđ
Eugenius quartus p concilium supra dictum fuit citatus. ⁊ in
cōtumacia ab eodem concilio depositus qđ nō curauit quare
inceptum opus Sigismundi ad finem non peragebat. Si vi
ueret Sigismund⁹ modo: qđ faceret pro reformatione ecclesie
Romane: que tribulis vepribus et spinis plena est vltra mo
dum. credo eum dicere. Indigens esse eradicatiōis et extirpa
tionis tribulorum ac vepriū. Roma enim pro nunc est vorago
inferni: et mammon dyabolus capitaneus omnis auaricie resi
det ibi: vendens pro denarijs et nummis patrimonium ch̄isti
Jesu nazareni quod ipse saluator noster cū amarissima passiōe
et dirissima morte promeruit. secreta apostolo suo Paulo in ce
lo reuelauit. Quod gratis accepistis gratis date. Non autem
aduertunt presides curie illud dictum apostolicum. sed in
cōmune prouerbiū proferunt dicentes. Curia Romana nō
petit ouem sine lana. Nam dantes exaudit nō dantibus ostia
claudit. Pessime sonant hec in auribus et in conspectu dei om
nipotentis. Indignis asinis et ydeotis prelaturas canonica
tus. pastozias. et prebendas pro florenis certis iuxta qualita
tem beneficiorum ascribunt. Super incompactabilia beneficia
curata dispensant. qui vix vni capelle v̄l vni altari p̄cesse pos
sent. Nil respondeo ego ne emuli mei dicant me indignationē
superioris incurrere ac demereri. Quoniam iuxta Gregorium
Sententia pastozis iusta vel iniusta timenda est. vellē tamen
qđ illa tā dicta non essent admissa a summo papa qui caput to
tius ecclie existit. qm̄ ex eius latere i cruce dormienti emanauit
Audiāt Aug⁹. in de potestate ecclesiastica. Multe dispēsatiōes
fiūt p̄ papa i q̄ nō est hō tur⁹ ad deū. Beneem̄ ait Illustriſſim⁹
deuotus ⁊ b̄t⁹ Imp̄ator Sigismūd⁹ i cōcilio Basiliensi: vbi
tractabat de dispensatione pape Legimus xpm̄ solum dedisse

De malis
pastoribus
animarum

Petro potestatem relaxandi peccata: et non admittendi. Cui autem his
admittit pluralitas beneficiorum quod saluti animarum nihil proficiunt
quam ignari. aut si sunt docti non resident sed absentes recipiunt
Labores pauperum deuorant: salutem animarum non curant. nec sub-
ditorum suorum noticiam habent sed valorem pventuum ac reddituum
subtiliter ponderant diu nocturnis per maioribus beneficiis Rome
aut in curijs principum et dominorum plurimum sollicitatem non contenti suis stipen-
diis quod multo plus habent quam scientia eorum se extendat. In vinea
domini nihil boni operantes. nec predicant neque sacramenta ministrant
sed magni absente aut reueruatum ex prebendis extorquent. Igu-
narios et ydeotas sacerdotes in vicarios et mercenarios locant
in suis pastoribus: quod populum dei nesciunt docere. quod parum in his
sapient de quibus dominus in euangelio dixit. Si cecus ceco ducatur
prebet nonne ambo in foueam cadunt: Clerici pastores onus
pastoralis regiminis susceperunt in perceptione beneficiorum.
Aratrum in manibus eorum recipientes. et statim post tergum pro
magno absenti aut reueruato respicientes. non per saluationem pa-
rochialium et subditorum. De quibus malis pastoribus quam ma-
ledictionem dei incurant atque gehennalibus cruciatibus eternaliter
post decessum animarum suarum crucientur diuus Augustinus
columna ecclesie Beatus doctor in libro de testamento lamenta-
biliter multa scripsit. hec patet intuitu quod nimis longum esset
nobis hictalia adducere. Et de his pastoribus dominus per prophetam
Ezechielem eius. xxxiiij cap. loquitur eternam damnationem comminans
eis in hec verba. Filius hominis propheta de pastoribus Israel qui
pascabant semetipsos. De pastoribus idest rectoribus ecclesia-
rum. ut sunt Episcopi. abbates. Prepositi et plebani. quibus sicut et episcopi
suis salus animarum subditorum suorum commissa est. Et persequitur pro-
pheta dicens. Nonne greges idest subditi a pastoribus pascun-
tur lac comedebatis id est dulcia recipiunt pro absenti et lanis
opiebamini idest vestiuntur mobilibus vestitis ut compe in ci-
uitatibus populosis incedant. Et ultra dicit propheta. Et quod
crassum erat occidebatis. quod infirmum fuit non consolidastis. et
quod egrotum erat non sanastis. id est peccatoribus sauciatis in pecca-
tis. medicinam anime scilicet cum bona informatione non dedistis. Et
quod confractum est non aligastis. et quod abiectum est non redu-
cistis scilicet errantes peccatores et abscessos. et quod perierat non

quesistis. sed cū austeritate īperabat̃ eis. ⁊ cū potētia vt modo
faciūt episcopi ⁊ p̃lati atq; rectores eccl̃ie p se ⁊ p suos officiales
et vices gerentes. Et dispersi sunt oues mee eo q̃ non esset pa-
stor. et facte sunt in deuorationē omniū bestiarū agri. i. bestia-
liū Turcoꝝ ⁊ Saracenoꝝ et malorū hoīm ch̃fianitatis. Ergo
implet hoc dictū vsup̃a beate Hildegardis. Propter tyran-
nidem principū et cupiditatē prelatoꝝ eccl̃ia percussa est vt vi-
dua. Et vltra idē ppheta. Errauerunt greges mei in cunctis
montibus. i. in cunctis regnis ch̃fianitatis et in vniuerso colle
excelsō. i. in om̃ibus prouincijs et sup̃ om̃ē faciē terre dispersi
sunt greges mei sc̃z ch̃ristiani introducti in captiuitatem Tur-
cie et terras Sarracenoꝝ. Propter istos malos pastores eccl̃e
sic percussa est. quasi ppheta diceret. Et psequit̃. **Quo** ego
dicit dñs pro eo q̃ facti sunt greges mei in rapinis. ⁊ oues mee
in deuorationē oīm bestiarū agri. eo q̃ nō esset pastor. neq; eū
pascabant pastores gregem meū. sed pascebant pastores semet-
ip̃os. et greges meos nō pascebāt. Propterea pastores audite
verbū dñi. hec dicit dñs deus. Ecce ego ip̃se sup̃ pastores re-
quirā gregē meū de manib⁹ eoꝝ et cessare faciā vt vltra nō pa-
scant gregem meū. nec pascant amplius semetip̃os sc̃z per tam
crassa et pingua beneficia. Et liberabo gregem meum de ore
eorum. et non erit vltra eis in escam. Et nota q̃ post correctio-
nem eccl̃ie et malorum pastorum et ecclesiasticarum persona-
rum (quoniā tam nocentes q̃ innocentes sustinebunt flagella
ppter purgationē eccl̃ie ⁊ restorationē meliorē) tunc libe-
rabunt ch̃ristiani pro nūc mancipati in Turcia acterris Sara-
cenoꝝ. Tunc miserebit̃ filijs suis quos ip̃se flagellauit vt pius
pater ne damnenē imp̃petuū iuxta illud Amos. **Non** ui vos ex
om̃ibus populis: ideo uisitaui super vos iniquitates vestras. Et
Ezech̃ el in eodē iam supradicto capi. psequit̃. De illa libera-
tione ch̃fianoꝝ postq̃ eccl̃ia fuit sic emēdata dicēs. Ecce ego
ip̃e requirā oues meas et uisitabo eas sicut uisitat pastor gregē
suū in die quādo fuerit in medio ouīū suarū dissipatarū. sic uisi-
tabo oues meas et liberabo eas de om̃ibus locis in quib⁹ disper-
se fuerant. s. in terras Turcoꝝ Sarracenoꝝ et infidelīū in die
nubis et caliginis ⁊ educā eas de pplis ⁊ aggregabo eas de ter-
ris et inducā eas in terrā suā. et pascā eas in montibus excelsis

Israhel idest in regnis christianitatis scilicet quando liberabū
tur per vltimum regem Romanorum de captiuitate in qua mo
do sunt qui reformabit ecclesiam. et prefiguratus est iste beat⁹
rex in Iuda machabeo : qui fuit zelator legis : qui interpretat⁹
protegens quoniā ecclesiam reformabit et proteget. Unde p
pheta dicit in eodem. Et suscitabo super ea pastorem (idest re
gem Romanorum) fidelem vel vnum qui pascet ea seruū meū
Daniel idest virum desideriorū scilicet deuotum et iustum pa
pam qui vna cum rege Romanorum reformabit ecclesiam. sta
tuta et leges dabit de nouo. Unde quidam seruus dei here
mita nomine Theophilus qui et sacerdos extitit. beatā abstra
ctiuam vitam ducens in libris prophetiarum suarum que scri
psit Anthonius Theodorus tempore quo erat dux Ianue in
quo libros specialiter continentur omnia que futura sunt ecclesie
de suppressione cleri: et depauperatione ecclesiasticarū persona
rum descripsit. Et postq̃ fuit punita propter excessum: renoua
bitur sicut deus longo tempore reuelauit suis electis.

Quomodo ecclesia dei scindetur per
quoddam scisma inauditum.

Notandum q̃ Cardinalis Petrus de Aliaco Cameracen
sis qui concilio Constantiensi personaliter affuit quendam li
bellum edidit qui intitulatur Concordantia theologie cū astro
nomia. In capitulationibus vbi facit diligenter mentionem
de magnis coniunctionibus Saturni et Iouis ac decēnali re
uolutione atq; oppressione multarum ciuitatum et populorū.
sed etiam regum et principum inter que mala nō est silendum
hoc horrendum scisma quod ab annis in carnationis dñi. AD.
cccc. xxxvi. fuit vnde prosequit iste reuerendissimus Cardina
lis in prefato libello capitulo. lyij. Huius aut occasione scisma

tis de alijs etiam scismatibus ecclesie breuiter aliquid dicendū
 est. Unde a quibusdam tempore petri computando. xxiij. scis-
 mata fuisse numerantur: preter alias intrusiones factas ab im-
 peratoribus et populo romano: expulsis de Roma veris pon-
 tificibus summis. Primū itaq; scisma fuit inter Cornelium et
 Nouatianū. Secundū fuit inter Liberium et Felicem. Ter-
 tium fuit inter Damasum primū et Ursinum. Quartum inter
 Bonifacium primū et Eladium presbyterum. Quintum inter
 Symachum primū et Laurentium. Sextum inter Sisimum
 et Dioscorum. Septimum inter Stephanum tertium et Con-
 stantinū. quod scisma si bene cōsideretur multum simile. xxiij.

scismati reperit. Octauū fuit inter Gregoriū scdm ⁊ Sissimum
Nonū inter Leonē quintū ⁊ Christophē p̄byterū. Decimū
inter Joannē duodecimū nobilē Romanū ⁊ Leonē octauum
Undecimū inter Gregoriū quintū ⁊ Joannē placētīnū. Duo-
decimū inter Benedictū quintū et Leonē predictū. Tredecimū
fuerat tempore Benedicti octauī. Decimūquartū tempo-
re Benedicti noni. Quindecim inter Alexandrū scdm ⁊ Ada-
lum ep̄m Parmensem. Sedecimū inter Gregoriū septimū et
Anthoniū vel Simbertū Rauenatensem qui Clemēs dictus
est. Decimūseptimū fuit tpe paschalis scdi. Decimūoctauū in-
ter Gelasium scdm et Burdinū Ilyspanū. Decimūnonū inter
Innocentiū scdm ⁊ Petrū leonis. Vicesimū inter Alexandrū
tertiū et quartū scismaticos. Vicesimūprimū fuit tempore Lu-
douici de Bauaria qui contra Joannē vicesimūscdm intrusit
antipapam Petrū de Lorbario ordinis minorū a quo suscepit
coronā imperij. Vicesimūscdm qđ peius fuit et magis indura-
tum quolibet precedente et incepit vt dicit anno dñi. M. ccc.
xxxvj. tempore Wentzeslai imperatoris filij Karoli quarti im-
peratoris qui ⁊ rex Bohemoy extitit. Nota qđ illud scisma
ecclesie omnia preterita scismata excelebat in peioritate pessimū
quidē et subtilissimū. adeo em̄ perplexū fuit vt etiam doctissi-
mi et consentiosi viri nō valebāt discutere aut discernere cui es-
set magis adherendū. et fuit continuatim per annos. xl. cū gra-
ui scandalo totius cleri: et grandi iactura animarū. propter he-
reses et alia deuia que tunc pullularunt: eo qđ non esset discipli-
na in ecclesia cōtra huiusmodi. Fuit em̄ electus Urbanus. vj.
in vrbe propter vim Romanorū: sed Cardinales hoc metu fe-
cerunt et non ex animo. Quapropter fugientes ad ciuitatem
fundorū: dixerunt eum non esse papam. et elegerunt loco eius
dñm Robertū Sebennis eodem anno qui dictus est Clemēs
vj. et tunc hic oritur scisma ꝛc. Iterū eligi Rome Bonifaciū
ix. loco Urbani qui Bonifacius dictus fuit Petrus de Tho-
macellis et continuat scisma. Tunc fuit etiam electus Bene-
dictus. xij. Auinione in locum clementis. vj. et dicebat Pe-
trus de luna. et pdurauit vsqđ ad cōciliū Constantinēse. sed nec
tunc quidē obedire voluit. sed semp permāsit p̄nax moriens
tandē in regno Aragonie: cōmisit suis cardinalibus qđ statim

alium loco sui eligerent: quod et fecerunt: et ydolū eleuantes.
Clementē octauū vocauerūt. sed nihil p̄fecerūt. Itē Inno-
cētius. viij. fuit electus Rome in locū Bonifacij ⁊ dicebat Cos-
matus de Aparusio. Item Gregorius. xij. fuit electus Rome
loco Innocētiij. q̄ vocabat̄ ab antea Angelus corarius q̄ cessit
in cōcilio Constanti. Alexāder. v. fuit electus in cōcilio Pisa-
no: qui dicebat̄ Petrus de Landia. et sic additū est scisma scis-
mati quia tres gerebant̄ se pro summis pōnificibus. Itē Joā-
nes. xxiij. successit Alexādro. v. q̄ in ciuitate Pisa p̄ conciliū ele-
ctum fuit. Hoc ydolū Alexāder p̄fatus: extirpari p̄ quoscūq̄
doctos non potuit. qm̄ iste Alexander vt monstrū se opposuit.
Quapropter decretū fuit in isto concilio Pisane ciuitat̄ sacri
conciliū celebrandū in ciuitate Constantien. puincie Ahasun-
tensis: que est in alta Almania. vbi imperator Romanus Si-
gismūdu qui et Ungaroz rex vir ch̄rianissim⁹ p̄miserat p̄so-
naliter velle interesse: qd ⁊ fecit. Iste Sigismundus afflicte ec-
clesie: ⁊ pene desolare: sua mirabilis sapientia ⁊ industria succur-
rit. nec in aliquo sibi ac suis pepercit: donec pleno vnio fieret.
eius auxilio conciliū Constantiense maximū. ex quo fides ch̄ria-
na iam multis annis quasi tytibare videbat̄ fortior exsurrexit.
q̄a ibi scisma pessimū. xl. annoz terminatū est. Item in isto cō-
cilio Martinus. v. fuit elect⁹ p̄ conciliū Constantien. alijs ydo-
lis ⁊ papis depositis q̄ diu p̄ papatu certabāt q̄ diu scisma ha-
buerūt. Ista aut̄ ydola seu tres pape fuerūt scz Gregorius. xij.
natus Romanus q̄ cessit in concilio Constantinensi. Scd̄s pa-
pa falsus q̄ ⁊ ydolū dicebat̄ erectū in concilio Pisano dict⁹ Ale-
xander. v. vt supra. cui successit Joannes. xxiij. de quib⁹ superi-
us iam dictū est. qui Joannes primū quidē bene inchoauit p̄
vnione. qui et p̄sonaliter cōparauit in concilio Constantinensi
et obtulit se velle cedere papatui. sed postea deprauatus laten-
ter aufugit: et tamen nihil profecit ei. capit̄ tandē: ⁊ sic cessauit
a proposito coactus. Isti tres pape falsi iam dicti: scz Gregori-
us. xij. Alexander. v. et Joannes. xxiij. iam dictus per sacrum
conciliū Constantiense: insimul sunt depositi. Et Martinus. v
iam p̄fatus per sacrum synodum vnanimiter electus. Et sic
redijt vnio diu desiderata et necessaria pro fidei defensione.

Quō quidā rex eligeſ quēdam falſum papam poſtq̃
p armis ſuis ſerpentē figurā mūdi in ore habentem.

Et notandū qđ ab Urbano. vj. de quo mentio iam paulo
anteſacta eſt. quando oriebatur hoc ſciſma vicesimū ſecundū
quod eſt peſſimū alijs precedentibus fuit: vſq; ad Martinum
quintū iam dictum durans. et tempore medio: neſcitur quis fu-
erit verus papa per quadraginta annos. Scitū aut Vincen-

tius de Valentia ordinis predicatorū : ob cuius predicationē
multi iudei ⁊ infideles conuersi sunt ad fidē christi: ppter cui⁹
petitiones deus a mortuis quosdā resuscitauit qui p diuersas
ciuitates Italie et Hispanie discurrens: p quē deus multa mi-
racula ostendit: qui ab incarnationē dñi. **AD. CCC. xvj.** multis vir-
tutibus vita eius choruscabat. isto tēpore quadā vice facta sua
oratiōe: vidit quendā magnū principē pfiguratū in **Abuchodonosor**
qui interpretat angustias mundū vel sedēs in angustia
agnita : faciet vltimis tēporibus vnū magnū ydolū mai⁹: quā
vnq̃ fuit a principio ecclesie vsq; nunc in dignitate papali sal-
sum papā. quo mortuo aliud nō fiet in ecclia vsq; in finē mūdi
in dignitate papali. Et iste princeps in signū q̃ vltimū sit ydo-
lum qd faciet. ⁊ q̃ tale ydolū erit **Antichrist⁹** mixtus bastardā
do idest a latere. portabit pro armis suis serpentē mūdi figurā
in ore habentē. et tñ realiter nō erunt arma illius principis. q̃a
ipse alia arma ducet imo dico q̃ bastardabit ⁊ pphetabit signū
huius mundi et ruina ecclesie ⁊ ecclesiasticarū personarū. sicut
serpēs in paradiso fuit causa ruine humani generis et expulsio
nis **Ade ⁊ Eue**. Preuaricatio aut̃ primorū parentū et expulsio
eorū ruina ecclie vere ⁊ recte pfigurabant. Recte em̃ **Adā** sum-
mū pontificē prefigurauit: ⁊ **Eua** eccliam. Sicut em̃ diabolus
in speciem serpentis hūanū gen⁹ decepit. Sic illud ydolū idest sal-
sus papa erect⁹ p magnū principē: q̃ serpentē bastardādo por-
tabit: christianitatē et decipiet ⁊c. Itē bñs **Vinceti⁹** dicit q̃ sal-
se dicūt qd illud impletū sit in ydolo qd fuit electū in **Pisa** ciui-
tate. scz **Alexāder. v.** ⁊ ante eū **Gregori⁹. xij.** ⁊ tpe **Alexātri. v.**
Joānes. xxiij. hi tres fuerūt siml̃ depositi. vt iam dictū est. Lo-
quunt̃ em̃ aliq̃ qd oēs gentes **Alexandriū** acceptauerūt: preter
hoīes in regno **Anglie** et regno **Castelle** ⁊ regno **Scocie**: q̃ pre-
figurati sunt in ydolo **Abuchodonosor** in veteri testamento.
vt patet **Dan. iij.** quē noluerunt adorare **Sidrach. Misach** et
Abdenago: p quos designant̃ hoīes his trib⁹ regnis designa-
tis sicut aliq̃ volūt. Vide in libello **Vincetiū** illi⁹ qui intitulat̃
de fine mūdi. Et dicit in eodē libello qd falso opinant̃ qui cri-
stimāt: qm̃ tunc nō fuit fulminata sentētia pene mori nolētib⁹
obedire. et qui nō adorauerūt illd̃ sicut fiet p illū **Abuchodo-
nosor** magnū principem qui serpentē ducit. Vide iam cui⁹ vo-

minij dñs sit opinandus: taces omnino: sed deus scit quoniā veritas odium parit. De illo magno scismate scribit br̃s Joachin abbas. beata Hildegardis quib⁹ deus multa secreta revelauit de statu ecclesie Sanctus Cyrillus. Heinricus de Hassia. beatus Thincētius iam dictus: qui dicit qđ precedet antichristū verū et ille falsus papa qui erigit per quendā magnū principem (vt supra) cū suo ydolo: pandet ex parte Almanox. vnde veni et fiet. xliij. salma maius ceteris et maximū: et peius omnib⁹ p̃teritis. et adhuc non est peractum. Sancta Brigita in libris suarū reuelationū sub aquila grandi que ignem fouebit in peccatore: conculcabitur ecclesia et deuastabitur. Datur intelligi qđ deus prouocabit altos Almanos (vt quidam volunt) contra ecclesiam qui magis de humana potentia q̃ dei confidunt. Iusto iudicio hostilibus in cursibus conculcabitur nauicula Petri: et clerus turbabitur. et sic necesse est vt Petrus succinctus effugiat. ne squalorem publice seruitutis incurrat. Et sic videat ipsa ecclesia occidentalis ne sit sibi baculus arūdinis potentia gallicana in qua confidit. cui si quis innitit perforat man⁹ eius. Et potest cōueniēter intelligi quō Almanī scorpioniste confederationē inibunt cum rege Francie sub quo ecclesia crucem lamentationis humeris proprijs portabit. et videbuntur mala inaudita sub nouello. vt quidam mathematici ex magna coniūctiōe Saturni et Iouis: q̃ fuit anno dñi. M. cccc. lxxxiij. durans plurimos annos. vere et bene predixerūt qđ hec cōiunctio suā magnā opationē habebit anno dñi. M. cccc. xcvi. tūc mala inaudita audient. tunc instabūt tpa periculosa in ecclesia sancti Petri. Inter fratres Cardinales noua mala oriēnt. sicut iam cernimus hec optime predixisse Joannem liechtenberger quendam mathematicū virum eruditum ex calculatione influentie teterrime coniūctionis anno incarnationis dñice. vt supra que visa est quasi totalis: in qua: benignissim⁹ Iupiter qđ dñs est pape et ecclesiasticarū personarū in dōmo mart̃ perfidi omnino oppressus fuserat etiā a saturno maliuolo. qđ p martē nisi p̃ncipes et magnates et per saturnū populares seu seculares intelligunt: qui istis t̃pibus incipient Iouistas idest ecclesiasticos persequi. et durabit per certos annos. Accidit aut̃ insignis et valde admiranda constellatio ponderosorum planetarū

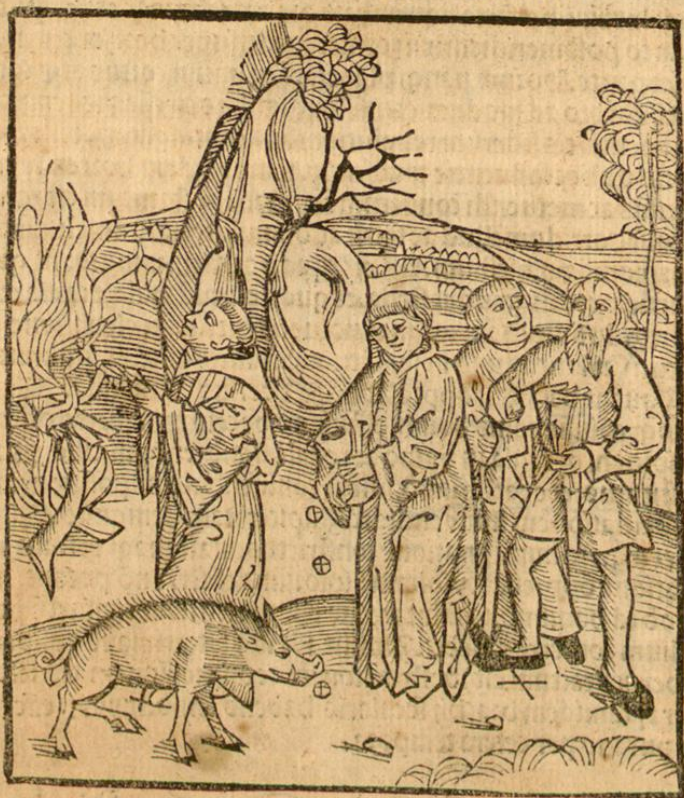

Saturnusq; et Iouis expauescenda coniunctio que futuras calamitates in clero minabatur. denūciās Anno salutis nostre. 1544. cccc. lxxxiij. perfecta nouembris die: xxv. hora sexta minuto quarto post meridiem: xij. cancri gradu super horizontem horoscopante. Horum nanq; planetarū in vnum coitus atq; congressus raro ad modum et nisi longioribus circūactis temporibus ac multis siderum reuolutionibus contingere potest: et fortioris ob hoc influentie dinoscitur. Cuius qdem horrendo congressus ac metuendi conuētus: deputatū ac statutum est receptaculū horridum illud ac tetrū ac omnīū signorū infelicissimū scorpionis domicilium. xij. ei⁹ gradu ac. xliij. minuto: in quo martis perfidi gaudet stella. et quod omnīū malorū causa extiter rigidus ille Saturn⁹ maliuolus: eccentrici sui eleuatione ac circuli sui latitudinis in septētrionem altitudine. et sublimitate Iouem benignū oppressit hoc est versus Almanā. Ahas quoq; cōiunctionis domino. summo decelo minans ferocitate despiciensq; regia in domo ac regali signo et domicilio pprie cōstitutus: et exaltatus: omnem coniūctionis dispositionem et gubernationem sibi vendicat. Iupiter itaq; benignus: Saturni et martis impugnatione constrictus. malignaq; ipsorū radiatione oppressus. violentie ipsorum resistere nō poterit. neq; ob id hominibus salutare sue beniuolentie et consuetū presidium conferre valebit. Inluit aut ista teterrima eclip̄sis (vt superius tactum est) destructionem ac oppressionem cleri fieri per tyramidem brachiū secularis habens anno. lxxxvj. effect⁹ et durans per cetera tempora.

Quo sacrificia: diuinus cultus. et honor de vi-
tuprantur ⁊ ideo in toto pphanabuntur.

Quartū peccatū q̄re ablatio publici sacrificij fiat. Et
dicit̄ fieri ppter malos ch̄ianos ⁊ peccata laycorū
ecclesia sic flagellata est cū Turco. ⁊ clerus spoliabit̄.
accessatio publici sacrificij fiet quo ad tēpus (vt su-
perius dictum est) et iam inferius dicetur. Nam iuxta aposto-
lum quem allegat beatus Athethodius dicens cum scripsit in
quadam sua epistola. In nouissimis temporibus erunt hoīes
semetipsos amātes. cupidi. auari. piuri. falsarij. parentibus nō
obediētib⁹. imbecilles. fornicarij. adulteri ⁊c. Ita vt reputant
peccata q̄si puluis sub vestigio conculcata ⁊c. Et q̄ a malis vi-

dent aut imperant: facillime perficiunt. Jam enim obstinati sunt
in malis ut ferrum. sicut refert beatus Vincensius de Valeria. unde
dicit de humano genere nouissimis iam temporibus. Ferrum pertransit ani-
ma eius. id est obstinatio non se emendandi a peccatis: pertransit anima eius. id est cu-
iuslibet talis Christiani. Quanta pigritia: o quanta obduratio est modo
in ecclesia dei. id est in congregatione Christiana. Nam laici modo vix sciunt se
cruce signare: et male. pauci minus orare. modicum confiteri. et tar-
de et male et peritus sciunt missam audire: et concitare. et pessime ser-
mones dei audire. Articulos fidei pauci sciunt et male: et peritus pre-
cepta legis et pessime obseruare. maledant templo oblationes
omnes pomposi. ut patet de illis. ij. ad Thimo. iij. capitulo.

Quo in tela arenee paruus culex coheret cum quod ante
magna musca perfregit et quod episcopi deuorant camelos.

Nunc de epis & malis platis quos debuissim⁹ ante posuisse
scz ad scdā causā. s. ppter pluritatē omisim⁹ & iā ponim⁹.

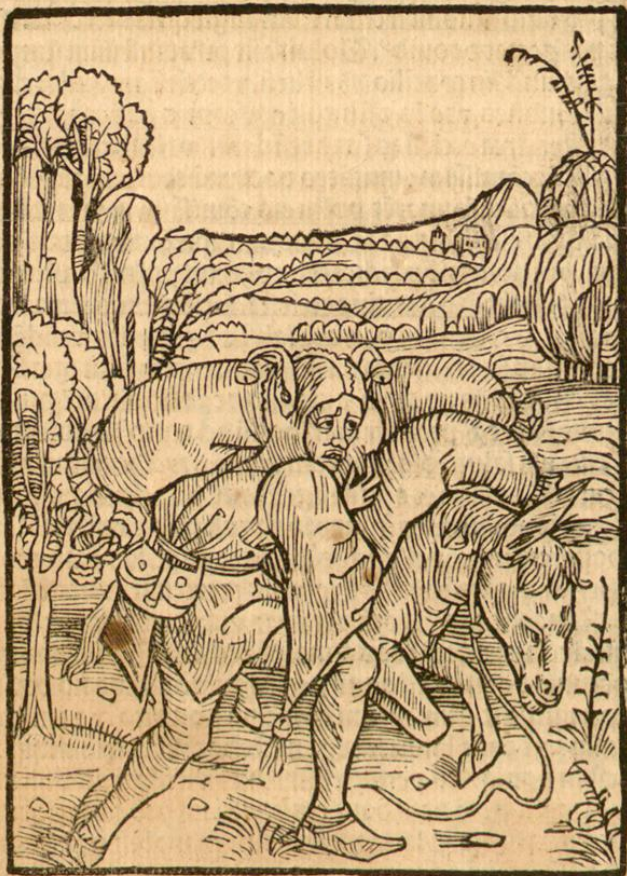
Apostolus primo ad Thimoth. iij. cap. dicit de episco-
pis. Oportet em̄ ep̄m irrephensibilē esse. sobriū, orna-
tum. prudentē. pudicū. hospitālē. doctore. non vinolē-
tum. nō percussore. sed modestum. nō litigiosum. non
cupidum. Et vltra dicit. Nō neophitū ne in superbiam elatus
in iudiciū incidat diaboli &c. Vnde iam vtrum radicetur in eis
hoc dictū apostoli. Quāuis aliqui de episcopis nostris sint vi-
ri famosi: etiā extra laudabilē nobilē prosapiā de qua genero-
se processerunt. sine multis virtutibus ornatī: quos decet sc̄ōs
dei. tamē adhuc nō sunt irrephensibiles in certis. Primo in cor-
rigendo suos propter magnos excessus. corriguntur em̄ vt fre-
quenter ab eis. et ab vice gerentibus: qui minus vel omnino nō
sunt corrigendi. in quibus excozif pulex. et alij qui magis corri-
gendi sunt: ppter diuitias aut potestates eozū nō corrigūtur.
nōne ibi deglutit camelus. Et si deuenit ad aures ipsorū q̄ qui-
dā sunt mercatores beneficiorū. quales sunt symoniaci. Et qd
dicā d̄ illis quos vulgus Lortisanos appellat: quorū aliqui per
falsas litteras in quib⁹ falsi testes cōtinent: attēptant beneficia
obtinere. et nō venerēt in cōpatibilia contra cōmune ius scri-
ptum false possidere. quare illos permittunt viuere in suis dio-
cesibus. Ecce iusticia requirit: illos potius corrigēdos. nō ver-
bo sed factis & diris captiuitatibus et exclusionib⁹ cū p̄scriptio-
nibus de eozū diocesib⁹. Tales habet vtiq; adulatores: qui in
officijs diocesani existūt q̄ eos defendūt in suis excessibus. qm̄
in eadē dānatiōe sunt. Utinā istis rectoribus qui nō corrigunt
cum aspera virga: nō contingeret sicut p̄hinees et p̄hni. de
quibus habetur. j. Regum. ij. Secūdo episcopi multū rephēn-
sibiles sunt. contradictū apostoli facientes. Quoniā per suos
officiales et vice gerentes ac etiam ministros suo clero et subdi-
tis imperant. qui plerūq; dispergūt oues et exactionant in ab-
sentia dominozū pauperes. et clerū qui minima beneficia possi-
dent aggrauant. et alios habētes crassa transgrediūtur: gabel-
las imponunt parua beneficia pro magnis amnatibus taxant.
Tertio sunt reprehensibiles multū episcopi q̄ personaliter in
ciuitatibus populosis sicut iura consonant circa suas ecclesias
cathedrale enon resident. et cū presentia eozū respectu ad sub-

ditos et oues eis commissas habeant exemplū xpi et doctrinā imi-
tātes. vt habet Joā x. ca. Ego sum pastor bon⁹ qui ponit ani-
mā suā pro ouib⁹ suis. mercenari⁹ autē fugit quia mercenari⁹ est
et ad eū nō spectat de ouib⁹. Voluit autē pi⁹ ac iustissim⁹ impera-
tor Sigismund⁹ in concilio Basiliē. vt ecclesia mandaret per
sanctitos canones vt oēs et singuli episcopi et pastores ecclesia-
rū psonaliter circa ecclesias suas residerēt. vt haberēt respectū
ad gregē sibi commissum: imitātes doctrinā chri euāgelicā iam
preatā. et qd etiā informaret pplm eis commissum in vita et bona
doctrina. quare Apłs. i. ad Thimo. iij. cap. ep̄m vocat doctore
Et si episcopi nostri nō predicaret et docerēt pplm christianum
veluti ipsi fecerūt in primitiua ecclesia. saltē qd suos veros pro-
pios pastores ecclesiarū parrochialiū ad psonales residētias
cōpellerēt: p aplica rescripta nullū qualitercūq; pūilegiatū for-
midaret. Nisi aliq̄s ex certo et magno negotio alicui⁹ puincie
vel pncipis seu regi propter mai⁹ bonū ad temp⁹ se absentaret
Abeli⁹ esset em̄ salutis ipsoꝝ vt maximā partē annuatū reddi-
tū in curia Romana et apud regem aut pncipes qui prote-
ctores eiusdē dominij existunt pro priuilegijs et rescripti largi-
ter exponerent ad cōpellendos oīes et singulos pastores ad
veras personales residētias q̄s qd alijs mercenarijs ecclesias lo-
carent. Nuncaut aliqui eozū per suos vice gerentes personālē
residētiā relaxāt: ac qd suos annales reddit⁹ augmentant pro
certa pecūnia de anno ad annū per singulos annos nō possere
fidere permittunt cum eozum consensu non dico qd admittant
nisi abusive. vt bene latinice exponunt hoc vocabulum: qm̄ ad-
missio est in bonis. sed permittunt cuius virtus vocabuli intel-
ligitur in malum. Etiam dant eis licentiā pro certa pecūnia.
Lerte licentiā iuxta Platinam sumetur in malo et nunq̄ in bo-
no. non possunt ipsis dare veniā qm̄ solus deus dat. Tales em̄
in acceptionib⁹ beneficiorum presertim curatorum aratrum in
manib⁹ receperunt. et pro absentia beneficij pecunias recipiūt
Tales nunq̄ sunt apti regno dei. Pessima em̄ et maledicta pe-
cūnia: dico illam que permittit eis de ouib⁹ veris absentiam. si
lupi rapaces. idest demones inf. rnales aut hereses rapiūt ani-
mas. dñs de eis dē pastorib⁹ requireret eas. et hoc permittit dio-
cesani et eozum vices gerentes propter meram insatiabilē au-
ritiam ergo contra dictum apostoli vt supra. Non cupidum.

¶ clerici nris tpi b^o nulla multitudie beneficio ꝛ sunt cōtenti.

Quarto dicunt adhuc rephensibiles in eodē ca. j. ad
 Thimoth. iij. c. ¶ Oportet ep̄m esse pudicū hospi
 talē. Dic mihi q̄ ep̄i hospiten̄ iā theologos doctos
 ꝛ consciētiosos viros q̄ cōm vtilitatē cleri ac salutē
 animarū curantē. Audiāt gentilē Aristonilē primo polliticoꝝ.
 Qui curat rem publicā ꝛ non illū qui p̄p̄iā vtilitatē vendicat
 accipias in rectorē. Taceo em̄ de seruis ꝛ nobilib^o secularib^o p̄
 sonis quos cum magno pompa in eoꝝ pallacijs ꝛ curijs ad de
 fendendū se contra poten̄ iā brachijs secularijs habent. Loco autē

theologorum aut scientificorum atque conscientiorum virorum qui cōtēti sunt
in bñficio unico. nec loco ipsorum iuristas qui bene iudicāt s̄ qui iudi-
ciū puertūt. qui iura s̄m volūtate et largissime exponūt. Certe fa-
ciētes iura: vt ad quicūq; p̄tē velit flectēt. Eligūt em̄ qui ip̄is pla-
cet: et qui cōtra eos est omniū tacēt. certe nō dicunt iuristes sed p-
uertiste. Illi em̄ p̄ alijs eruditīs: volūt vocari doctores et rabi.
et quāt salutiōes in foro. et sūt adulatores in curijs dñorū epō-
rū et platorū. Vñ Seneca. Nihil pei⁹ q̄ adulatores i curijs pla-
torū. Amē dī de illis qui recipiunt in hoc seclō mercedē suā. Ta-
les em̄ fouent et nutriūtur et p̄ secretarijs atque intimis cōsilia-
rijs i curijs epōrū habēt p̄ ceteris: et qui multa beneficia possidēt
Alij vō viri sciētifici parū vñ nil possidētes: ab ep̄is spernunt.
Et illis in curijs dñorū detrahīt et bona fama eorū denigrat
et hoc faciūt qui se iactēt qui multa beneficia dignitates platuras:
canonicas magnas pastozias: et beneficia pingua possident:
quos beatus Hieronimus velut pestes quādam cōtagiosas vitādos p-
nūciat illos qui acceptāt pluralitatē bñficiozū. Dixit quē nota-
bile vñ. Qui habet vñ bñficiū cōpetens. et eo legitime vñ
recto calle ad patriā tendit. Qui vñ sup̄ addit vno oculo cō-
sciētie puatur. qui aliquod adhuc plus acceptat: etiā altero lumi-
ne puat⁹ totaliter excecāt. et deinceps quicūq; poterit coaceruat
hanc maledictionē insatiabilis auaricie olim p̄signauit Ioro-
boam rex israel Qui licet diuinitus ad regnū puenerat statim
tamē a cultu dei recessit fecitque duos vitulos aureos: ne p̄plus
Israel ad templū dñi ascenderet. Factū est autē hoc verbum
in peccatum: ita oēs sequētes reges hunc cultum sacrilegium
obseruarunt in destructionē regni. Ita de ecclesiastico statu ti-
mēdum esse sancti viri cōmuniter asseuerant: et ita in pluribus
mūdi p̄tibz cōpletus cernim⁹ Clerici qui nil possidere deberēt
p̄ter rationabilē cōpetentiā. neque se de tēporalibus intromitte-
re omnia possidere omnia volunt gubernare.

Sanctus Thomas dicit.

Doctor sanct⁹ in quodlibet suis dicit qui null⁹ absque pec-
cato morali pōt habere duo beneficia cum vñ de
his sufficit ad sustentationē suā. Ibi em̄ decipit intē-
tio primi fundatoris Intentio enim primi fundato-
ris est qui vnusquisque p̄sonaliter mei resideat in suo loco.

Quomodo tūc vnū corpus simul et semel potest esse in diuer-
 sis locis repugnat. Ergo videāt q̄les dispēsatiōes habeant q̄a
 decipiūt primos fundatores quorū elemosinas deuorāt. ⁊ in eis
 dem beneficijs nec horas canonicas nec missas dicūt. quō redi-
 ment illas aīas a q̄b⁹ dū erāt in vita reddūt? sūdatiōis recepe-
 runt: quō redēptiōi valebūt cū sunt in purgatorio q̄ spectant
 in penis p̄ illas fundationes beneficiorū ac celebrationē missa-
 rū eis fieri reuelamē. Nota q̄ tēpore Heinrichi. vj. Impato-
 ris cōtra pluralitatē beneficiorū facta est illa solēnis disputatio
 Parisius Anno dñi. M. cc. xxxvij. In qua determinatū ea p̄
 sanctos doctores. q̄ nemo sine pctō mortali tenere potest duo
 beneficia quorū alterū sufficeret ad sustētationē suā. Et q̄dam
 opinati fecerūt cōtrariū: q̄s diuina iusticia horribiliter damna-
 uit. de hoc sunt plura scripta et exempla in diuersis locis. Dicit
 q̄dam sanctus doctor q̄ medietas ministrozū dei est q̄si reseca-
 ta p̄ hoc gen⁹ auaricie: q̄ vni plura beneficia p̄mittit habere.
 Sed q̄s vel vnū potest digne administrare aut p̄prij p̄ pec-
 catis satisfacere. Ergo isti a diocesanis seu ep̄is essent fugiendi
 et excludēdi: nō obstatē q̄ eorū secretarij seu capellani vocarē-
 tur ⁊ a curijs eorū p̄cul pellēdi Dicit Ap̄lus. Qui ep̄scopa-
 tū desiderat bonū op⁹ desiderat. hoc dictū verū fuit in p̄miti-
 ua ecclesia: q̄n vicia de eorū eccl̄ijs extirpabāt et abominaba-
 tur atq̄ inaudita fuerūt. Et sic ap̄lus p̄fuit in ecclesia oriē tali
 certis ecclesijs: nō inficior iuxta scripta ei⁹. prout Aug⁹. scribit
 de eo: scribis tñ in x̄bis eiusdē Augustini q̄ tūc ministrozū dei
 fuit magnus defect⁹. cū aut nō est iam defect⁹. Ergo nō cōue-
 nit q̄ vn⁹ clericozū habeat hic alibi et in diuersis locis beneficia
 sub pena peccati mortalis ⁊ dānationis anime sue.

De Canonicis q̄ resident in eccle-
 sijs cathedralibus seu collegiatis.

Canonicī dicunt ab horis canēdis. nō dicēdis q̄ ali-
 as oēs existentes in sac̄ tenentur ad illas. Dicūt
 aut ab horis canēdis q̄s minime canūt s̄ alios loco
 sui ip̄ius cōstituūt: q̄b⁹ aliq̄ stipendia largiunt: v̄l
 q̄ ip̄i nesciūt aut ob accidia negligūt ⁊ alij a secula rib⁹ pōpis
 vacant seu ociant. quos illustrissim⁹ beat⁹ imperator Sigis-
 mūdus in cōcilio Basiliē. domicellos dei: derisorie vocauit.

rat. quos et monachos vocitabat. qui nunc in capitulis magna
 calliditate valorē ac reddituū puentuū prochialiū ecclesiarū ad
 quadrantē ponderēt: falsas nias machinant dare. vt in oppi-
 dis foris atq; villis eorū collatiōib⁹ incorporēt pastorie ecclesia
 rū et de ecclesijs parochialiū sibi meliores pastorias vēdicāt.
 vt lanā de ouib⁹ abradēt. lac sugēt. pinguiā mactāt. vtz Ezech.
 xxxv. Indocti (vt multū dent in absentia) parochias accuras
 sias locāt. Quero ab eis vbi canonici. abbates. ppositi et mo-
 nachi fuerūt qm̄ chrs saluator n̄r qui oīa p̄ntia p̄terita et futura
 sciuit. qm̄ duodeci ap̄los p̄ze om̄ib⁹ alijs discipuli elegit in inti-
 mos et seceros sui p̄siliarios: p̄ Mattheū postmodū scribit. q̄
 signauit et alios. lxxij. quib⁹ dedit x̄tutē et potestātē. Nōne ius
 canonicū p̄format se dicti n̄ris: q̄ p. xij. intelligunt ep̄i. p. lxxij.
 pastores ecclesiarū qui docēt p̄dicāt ac m̄strant. vt vtar x̄bis bea-
 ti Chrysost. elegit. xij. qm̄. xij. partes mūdi sūt. et. lxxij. qm̄ tūc
 lxxij. ydeomata fuerunt. et ad vnūqdq; ydeoma p̄p̄riū pastore
 seu plebanū mittit. Vbi fuerūt tūc canonici qui nūc facti sunt
 vacātes domicelli: vbi abbates: ppositi et monachi: certe chrs
 elegit Petrū quē p̄tulit alijs suis ap̄lis et alijs discipulis ceteri
 nō de monachis sed d̄ seculo q̄ reliquerūt sua et secuti sunt d̄m
 Certe minim⁹ pastor ecclesie etiā villan⁹ p̄honorand⁹ est canoni-
 co: qm̄ ille fidelib⁹ sacramēta m̄strat: p̄dicat anias ad celesti pa-
 radisi introit⁹ informat atq; deducit. Ad instar minima ecclesia
 parochialis dignior est: atq; maiora p̄uilegia de mera iusticia
 dei debet habere q̄ aliqua ecclesia cathedralis vel collegiata in
 qua sacramenta nō m̄strant nec corp⁹ d̄nicū fidelib⁹ in viaticū
 ad celeste hierlīm tribuit. et si habent paria merita tales ecclesie
 collegiate cū ceteri pastorib⁹: hoc habz roboramentū ex illo: q̄
 pastorie et parochiales ecclesie modernis t̄pib⁹ p̄ disp̄satiōes
 ap̄licas facte sunt. Nulli tamē ecclesia cathedrali seu collegiata
 sub pena dānatiōis mēbrozū collegij aut capituli debet sibi p̄-
 rochiales ecclesias in oppidis foris aut villagijs incorporare.
 nec aliqua priuata p̄sona alicui⁹ cathedralis ecclesie vel collegia-
 te canonic⁹: quātūcūq; doct⁹ sibi debet ascribere aut in curia ro-
 mana impetrare sub pena eterne dānatiōis quātūcūq; doct⁹:
 vt bene illustrissim⁹ cesar Sigismund⁹ in cōcilio Basiliensi de-
 duxit pro sua reformatiōe ecclesiastice status.

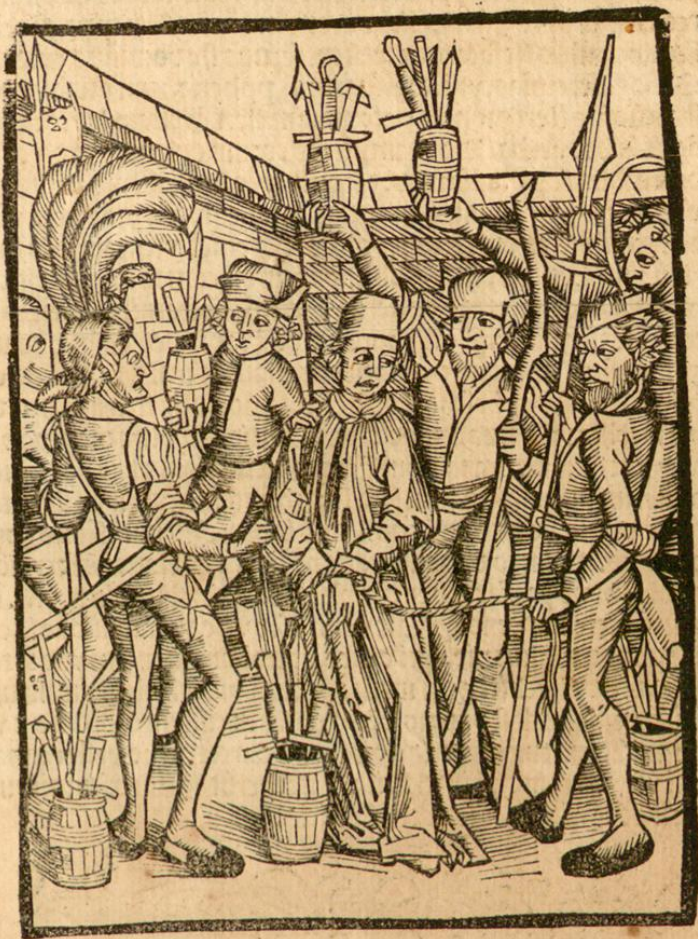

De Abbatibus Prepositis ac Religiosis.

De Abbatibus monachis ac religiosis. In libro lamentationū hieremie pphete. Btūs Joachim abbas dicit. Lerte vita contēplatiua olim in veteri lege vīguit sub helia et heliseo z filijs pphetarū in filijs Israhel. Sed quia torrēs Larit defecit i eis gratia spūalis: propter errores nepharie Iesabelis idest ppter fluxus vanos istius mūdi: vita ipa migravit ad grecos sub Paulo primo heremita. Anthonio z alijs heremitis. inter eos quoq; repertisunt heresiarche et falsi religiosi vtriusq; sexus et qā fornicati sunt a deo suo. vita ipsa cessauit. Postea vero religiositates venerunt ad Romanos: hoc est ad latinos vbi iam eatenus expulse: que spūalis ista religio dabit Gelsis et Sebellinis. Hincet Elaias Egeni z pauperes querūt aquas z nō sunt z lingua eorum siti aruit. Proinde dabo in supinis montium flumina. et in medio camporū fontes. Datur intelligi quō abatie monasteria z prelature subiacent tpalibus: et metebūt seculares vbi nō seminauerunt. colligent vbi nō sparserūt. vnde scribit. Tulerūt inde aurū meū in iram et doctrinā a monasterijs: et fecerūt inde Baal locū. Demerebunt autē abbates prelati ac religiosi in hoc de pauperationes cenobiorū suorū: quia parrochias ac pastorias ecclesiarū sibi vendicant atq; incorporāt: decimas maiores per falsitates et mendaciose sibi ascribūt in litteris z supplicationibus apud sedē apostolicā male z minus vere narrant magnos thezauros eorū cenobijs acquirentes: pauperib; et egenis minima erogantes. cū austeritate imperantes. Nūc superbi. pomposi. symoniaci. raro eligunt canonice. sed q; fiant abbates et prepositi religiosi. et precessores multa symoniace pollicent. luxuriosi. avari. qui fidem in mensura terrenarum rerū posuerunt. sed tantum fidem habent quantus est redditus in pondere. Curā ecclesie aut monasterij curant modicū. sunt em̄ sine charitate erga subditos: luxuriosi. gulosi. pigri. z nec celebrant nec predicant sed scandalizant. Et de primo ad vltimū. propter mala capita purgabit ecclesia. et ex consequenti ppter om̄es malos ecclesiasticos. purgabunt em̄ filij leui ab iniquitatibus suis: a quibus gratis senolunt purgare.

Quo sex viri ab aqlone: portant in manibus vas inte-
ritus: habetes in medio virū indutū lineis idest papā.

Publicū sacrificiū vt cōcludā hoc. iij. c. 82 tolli z bonor
sacerdotū auferri añ destructionē Turcie qm̄ vniuersa.
lis correctio tā seclariū q̄ etiā cleri bt̄is. Methodi⁹ vo
luit fieri z hoc i nouissimo maledictiōis tpe. vtp̄uta i. viij. mille
nario. vt de⁹ p pph̄as i veteri testamēto p̄dixit. Et sc̄tis suis
in nouo reuelauit. In veteri testamento testimonia quattuor

prophetarum ad ducuntur. Primo *Esaie. xliij. cap. vbi dicit.*
Ecce dominus dissipabit terram et mutabit eam et habitato-
res eius supple Israheliticos. et ultra in eodem dicit. Et erit
sicut populus sicut sacerdos. et sicut seruus sic dominus eius.
Secundo *hieremias. viij. cap. suarum prophetiarum: causam de-*
structionis cleri propter peccata tam cleri q̄ etiam laycorū pre-
dixit in hec verba. Dabo mulieres eorum exteris. agros eorū
heredibus supple Turcis. et sequitur eodem. Quia a minimo
vsq̄ ad maximū omnes auaritias sequūtur. et a propheta vsq̄
ad sacerdotē cuncti faciunt dolū. Et Daniel. viij. capitulo sua-
rum prophetiarū dicit. Robur datum est contra iuges sacrificiū
propter peccata. et dixit alter: nescio cui prosternitur veritas in
terra. Et sequitur. Post pauca in eodē capitulo. Usq̄ quo iu-
ge sacrificiū et peccatū desolationis et sanctuariū et fortitudo cō-
culcabit. et dixit ei vsq̄ ad vesperā et duo milia tricenta. hoc de-
bet intelligi per tres annos cum dimidio. Et ultra dicit pphe-
ta q̄ hec sunt futura in nouissimo maledictionis tempore. cum
creuerint iniquitates sicut iam sup̄ abundant: qd̄ est nostre eta-
tis tempore. de quo etiā apostolus loquit̄. In nouissimis tem-
poribus. Quarto de pauperationē cleri et ablationē sacrificiū
publici deus predixit per prophetā Ezechielē in eius. viij. et
ix. inter cetera dicens q̄ vidit venire sex viros ab aquilone idest
de partibus Almanie. qui om̄es portabant in manu vas inte-
ritus dicit Ezechiel q̄ in medio eorum vidit hoīem vnum in-
dutum lineis idest papam et. vt patet in eisdem capitulis et vl-
tra ait. A sancturio meo incipite et nō parcat oculus vester a ma-
iori vsq̄ ad minimū interficite. Inceperūt igitur a senioribus
idest a dignioribus seu ecclesiasticis.

Quo ecclesia perturbata fugit in solitudinem
et ibi alitur p tempus et tpa et dimidiu tps.

In nouo testamento Christus saluator noster de honesta-
tionem cleri fieri vltimis temporibus predixit. vt habet Abar
thel. v. capitulo in his verbis. Vos estis sal terre. q si sal eu-
nuerit in quo salietur. ad nihilum valet amplius nisi vt mitta-
tur foras et conculcetur ab hominibus. Per primum sal intel-
liguntur episcopi: prelati et rectores ecclesiarum ac sacerdotes

per secundum sal intelligitur doctrina ecclesiasticorum atq; vi-
ta eorum. et si nostris temporibus non valet oportet qd hoc sal
mittatur foras id est spolientur et conculcentur ecclesiastici ab
hominibus. vt circa textum Methodij dictum est. Item Jo-
hannes amicus christi sincerissimus q in cena domini recubuit
super pectus eius Ablationem sacrificij publici et debonesti-
tationem ecclesie ad tempus predixit in eius. xij. capitulo. in hec
verba. Vidi mulierem fugientem in solitudinem et ibi alitur p
tempus et tempora et dimidium temporis. Quid voluit beatus
Johannes intelligi per mulierem nisi ecclesiam: que fugiet ad
desertum locum. qm publicu sacrificium cessabit ab ea per tres
annos cum dimidio. beata Brigita libro. vj. cap. lxxvj. circa li-
teram predixit hec beatus Vincentius de valentia reprobato di-
cta illorum fesse dicentium hoc pfiici tempore antichristi veri simi-
liter autor fortalicij fidei li. iij. narrat. ix. preambulantia anti-
christu verum. inter que est vnuin ablatio iuge sacrificij. Item
Heinricus de hassia predixit. beata Brigita. Hildegardis. Cy-
rillus. Joachim abbas vt diximus. Et tunc coplebuntur. viij.
septimane annorum hoc est. lxxj anni vnde Methodius dicit.
Tunc coplebuntur anni potentie eorum. Aliq autem incipiunt
istos annos calculando a destructione Constantine ciuitatis no-
uissime. vt beatus Marseus patriarcha Nicenus predixit. et
expositor super Apocalipsim. de quibus pphetis in ultimo
capitulo tractabit. quod fiet quintum in ordine.

Quartum capitulum de futuro triumpho christia-
norum in Turcos et Saracenos ac omnimoda de-
structione Imperij eorundem per pphetas pdictas.

Quomodo post victoriam Turcorū rex quidam
Romanos eosdē letantes ⁊ cōiuantes occidet.

A post hec deuincēt a regno celesti ⁊ Romanorū
qđ est chřianorū. et eñs subijciēt ei. hec dicta sunt
a beato Methodio ⁊ sūmunt p exordio presentis
quarti cap. Nota q post hec debet intelligi. i. post
q Turci vicerūt regna chřianitat ac pplm chřianū captiu aue
runt p octo septimanas. hoc est. lxx. an nos vt supra dictum est
Et postq honor tollit a sacerdotib⁹ i eodē tpe. Ergo Metho
dius dicit. Et post hec deuincēt a regno celesti: vt supra.

Prophetia Dauid de triumpho christianorum atque destructione Turcie ac terre Sarracenorum quam predictit in ps.

Deus quis similis tibi ne taceas neque compescaris. Quia ecce inimici tui (supple Ismaelite qui et Turci seu Saraceni) et qui oderunt te exultent caput. Super populum tuum (supple christianorum) malignauerunt consilium et cogitauerunt aduersos sanctos tuos. id est christianos (in sanguine filii tui) id est per mortem eius (sanctitos. Dixerunt supple adinuicem. Venite disperdamus eos. id est christianos de gente et non memoremus nomen Israel) id est fidelium christianorum amplius. Et precedit psalmista loquens in spiritu prophetico. Quia cogitauerunt vnanimiter simul aduersum testamentum. id est leges et statuta. Disposuerunt tabernacula ydumeorum et Ismaelite. id est Turci et Moab. id est vorago. exterminans supple christianos. Et amodo populus meroris supple faciens homines tristes. et Amalech id est populus resurgens. Alienigene cum habitantibus Tyrus scilicet in angustia. Item Assur id est tollens robustos venit cum illis: facti sunt in adiutorium filijs Loth. supple conclusi. Fac illis sicut Hadad et Syfari: sicut Iabin supple qui victi sunt per Gedeon. Disperierunt in endor (supple in murmuracione iniquitatibus suis) facti sunt ut stercus terre. Pone principes eorum sicut Oreb et Zeb Zebe. et Salmana. de quibus habetur Iudici. vii. et viii. capitulo ut supra. quos omnes vicerunt filij Israel: et nouem principes in locum deserti magni nomine Saba expulerunt. Unde propheta prosequitur orans ad deum quasi diceret. Fac illis persecutoribus christianitatis et populi electi quos filij Israel prefigurabant. Cum omnes principes Turcorum et Sarracenorum supple dicant. Hereditate possideamus sanctuarium dei. id est christianitatem. Redde retributionem istis. Deus meus pone illos ut rotam et sicut stipulam ante faciem ventii. Sicut ignis qui comburit siluam. et sicut flamma comburens montes. ita persequeris illos in tempestate tua et in ira tu conturbabis eos. Imple facies eorum ignominia et querent nomen tuum domine. Erubescant et conturbentur in seculum et confundantur et pereant et cognoscant quia nomen tibi dominus. tu solus altissimus in omni terra.

Salomonis scripta Ecclesiastici. x. ibi veri
ficabuntur in destructione Turcie:

D Propterea exhonoraui dñs conuētus malorum: et
destruxit eos vsq; in finē. Sedes ducū supbozū de-
struxit de^o et sedere fecit mites p eis. Radices gen-
tiū supbozū supple saracenoꝝ arefecit de^o. vbi p̄sens
accipit p futuro. i. faciet ⁊ plātauit hūiles supple ch̄ianos ex
īpīs gētib⁹ supple deliberās. Terras gētū euertit dñs. et pdi-
dit eas vsq; ad fundamentū. Arescit de^o ex īpīs et disperdidit
eos: et cessare fecit memoriā eoz a terra. A^o memoriā supbozū scz
saracenoꝝ pdit de^o: ⁊ reliq̄t memoriā hūiliū sensu. i. xpianoꝝ.

Isaias d̄ destructionē Turci ⁊ Saraceno ⁊ trarū ei⁹. xv. ca.

Aus moab supple illorū q̄ sunt de semie Ismaelis
dicit ppheta Lū p̄uidit ei⁹ omnimodā destructio-
nē in viū de ex spū s̄cto p̄dicēs. sic A^o moab nocte va-
stata est. i. suscitatio fiet p ch̄ianos. A^o moab idest
ysmaelitic⁹ pplus conticuit: quia nocte vastat⁹ est mut⁹ eius
idest muuicio illi⁹ genti. Ascendit dom⁹ idest societas xpiano-
rum ⁊ Dybō idest satis intelliget. Ismaeliticus pplus eius
deuastatiōez fieri ad excelsa. i. ad summū in plāctūz sup Rabo
idest sup sessionē ei⁹ ⁊ sup medaba idest sup famē antiq̄rū A^o mo-
ab. i. q̄ sunt de pfe seu semine Ismaelis. vt sunt oēs Turci et
Saraceni vllulabit in cūctis capitib⁹ eius caluiciū. i. desolatio
nem. et oīs barba radet: In triujs eius accincti sunt sacco id ē
penā lugenti triplici via scz in fame gladio ⁊ captiuitate: super
tectā eius. i. in cūctis māssionibus ⁊ in plateis scz ciuitate: corū
oīs vllulatus descēdet in fletū Llamauit Esdrō id est cingulū
tristitie eoz fiet ⁊ Eleale. i. cōsecutio eoz fiet vsq; Yasa idest fa-
ctura mādari audita est vox eoz. Sup hoc expediti A^o moab. i.
ppli Ismaelitici vllulabūt. anīa ei⁹ idest vita in Turcia vllula-
bit sibi. Cor meū ad A^o moab idest ad Ismaeliticū populū cla-
mabit. vctes ei⁹ idest destructionē vsq; ad secur. idest vsq; ad
meridianā plagā vitulā cōsternātem. Per ascensum enim iuit
flens. ascēdet in via ornam in ira iniquitat⁹ idest ppli clamorē
p̄tritiones leuabūt scz in turcia Aque. i. ppli em̄ deserte crūt nē-
rim. i. pfugi ch̄iani ⁊ apostate. Aruit herba. i. delitie eoz cessa-
bunt: viroz oīs interijt. oēs em̄ turci: renegati ch̄ristiani dicunt^r
Item prosequit Isaias orando ad deū. Scōm magnitudinē

opis et visitatio eorum. i. quanta mala intulit populus iste christianitati
 in tantis malis punies illum. Ad torretur salicium id est captiuos et li-
 gatos ducet eos quoniam circuibit clamor terminum moab. i. terras
 Israhelitarum seu turcorum usque ad Gallim. s. fiet transmigratione
 eorum in captiuitatem vllulat⁹ eius usque ad Bethel clamor eius. i. for-
 tes et robusti. s. eorum domi et magnates ducunt in captiuitatem: quia
 aqua. i. populi dybon. i. abundat Turci et Saraceni replete sunt sanguine
 populi. i. eius super dybon addimeta. i. super intellectum his qui fugerunt
 de moab id est Israhelitis et Saracenis. Leonem id est regem Ro-
 manorum qui vastabit Turciam et reliquas terras Saracenos.
 Quis ascensor asini hoc est rex qui tardus reputabatur
 aliquando camelum ascendet et nimium festinabit.

Isaias suarum prophetiarum cap.
xxj. predixit destructionē Turcie.

Nus deserti maris sicut turbines ab affrico veniūt
id est ab illa plaga australi in qua Achomer^o pri-
mū gentes ab obediētia Romani imperij auertit. p
dicauit ibi suas falsitates. ergo p mare Ethiopū (vt
Aethodi^o vult) rex Romanorū ingrediet Turciā cū chfianis
circa affricā. psequit ppheta. De deserto de terra horribili vi-
sio dura nūciata est mihi scz Ysaia. Qui incredul^o fideliter agit
z qui depopulator est. vastat scz beatus ille rex Romanorū ad
quā de^o dicit nro tpe. Ascende (supple tu rex cū chfianis) Elā
id est maledictā Turciā obside. mede id est redde ei ad mensu-
ram. i. sicut chfianis fecit sic facies ei in retribuendo mala. oīm
gemitū ei^o id est chfiani ppli in Turcia diu capti cessare feci. Et
ppheta pcedit loquēs. Propterea repleti sunt lumbi mei do-
lore quasi diceret cū vidi visionē illā et angustia possedit me si-
cut angustia parturientis. Corui cū audirē: turbat^o sum cū vide-
rem emarcuit cor meū. tenebre stupefecerūt me babilō. i. cōfu-
sio terre Turcie. dilecta mea posita est mihi in miraculū. pone
mēsam contēplare in spelunca. Comedentes et bibētes surgite
princeps. scz chfianitas arripite clipeū. Hec enī dixit mihi dñs
vade et pone speculatorē et qdcunq; viderit annūciat. Et ego
supple Ysaias vidi in visione currū duorū equitū. et Ascensorē
asini z ascensorē cameli supple in nouissimo millenario scz regē
Romanorū qui et chfianorū. Et primo dicit ascensor asini hic p
pphetā: qm ille reputabit primo piger sicut asinus est nil pro-
ficiens ecclesie seu chistiāis. Et scdo nuncupat p pphetā ascen-
sor cameli. quia sicut camelus diu ptulit iram alijs aīalib^o cū le-
sus est ab eis dē. Tandē cū ingenti furore solet se vindicare: vt
naturales dicūt Solyn^o z alij. Sic etiā ex inspiratione spiritus
sancti Ysaias vltimū regē Romanorū predixit ascensorē asini
primo pigrum. secundo ascensorem cameli contra preuariato-
res Turcos seu Sarracenos in vlciscēdo chfianos. vnde be-
atus Aethodius martyr sanctus: in suo libello dicit de isto re-
ge. Et quem estimabant homines quasi mortuum esse et in ni-
bilo vtilem profecisse. ecce ibi asinus designatur. Et psequit

Methodi°. Et omnis furor regj Romanorū super transgresso-
res et illos qui abnegauerūt dñm nostrū iesum christū exarde-
scet. Ecce camel° p diu detēta ira in vlciscendo. Et licet Antho-
hin° epus Florentin° in suis scriptis et prima suarū sūmarū cir-
ca quedā paragrapha Lyrō rege Persarū qui Babylonē deui-
cit exponit ad alium sensum. Tamen Lyrus rex Persarum in
liberatione iudeorū de captiuitate Babylonica regem Roma-
norū qui captiuatos christianos de mystica babilonica: hoc est
Turcia in qua omnis confusio est plene liberabit figuratiue ve-
re pfigurabat: iuxta illud quod scribitur. j. Lhointheo. ij. r.
Omnia in figurj continebant. et contemplat° est diligēter mul-
to intuitu scz Isaias in spiritu. et prosequit° ppheta. Et clama-
uit (supple rex Romanorū) vt leo super spolia ego sum stans
iugiter per diem super custodiam meā. ego sum stans totis no-
cib° dicit Isaias. Ecce iste venit ascensor vir bige equitum. scz
rex Romanorū qui primo dicit ascensor asini. vt supra et de post
ascensor cameli. et respon dit et dixit deus ad me: cecidit cecidit
babilon. i. mystica confusio scz Turcia et omnia sculptilia deo-
rum supple vt sunt diuitie que plus in terra eorum amant quā
de°. quare propheta appellat deos. Contrita sunt in terra sup-
ple eorū. Tritura mea et filij aree mee que audiui a deo Israhel
annūciaui vobis: onus supple captiuorū christianorū in Tur-
cia dum a scz tacens et in silentio ad me clamat ex sey. i. ex turcia
Ibi nota q sey: interpretat° hircus seu hirsic°. et fin beatū Ly-
rillū et alios qui Achometū appellant hircum. et beat° Me-
thodi° Ismaelitas idest turcos nuncupat capras qui fetidi in
libidine. propheta aut accipit contentū pro continente scz p to-
ta terra et congregatiōe Turcorū qui fidem Achometi idest
hircj habent. Custos quid de nocte custos quid de nocte dixit
custos. venit mane idest diu habuisti et p multos annos fidem
Achometi: et nox scz iam est: qā cessare iam volo illā spurcissi-
mā fidē. et psequit° ppheta dicēs. Si queritj (supple o chfiani)
querite (videlicz iam) Quertimini supple ab ydolatria que est
in Turcia. et venite supple ad me in cordis cōtritiōe. Onus sup-
ple christianorū in arabia idest in callida et que fuit insidiatrix
christiano sanguini saltu idest deserta flet. ad vespērā dormiet
idest in terra vestra quietem habuistis per multos annos in se-

mitis dodanum. i. parēla vfa. **O**ccurrētes sitiēte ferte aquā
q̄ habitabitis terrā (supple turciā) austri idest q̄ habitatis bra-
chiū australe vt faciūt turci et saraceni. **Cū** panib⁹ occurrīte fu-
gienti. **A** facie em̄ gladioꝝ: supple xp̄ianoꝝ q̄ intrabūt vna cū
rege Romanoꝝ turciā ad habēdū cōflictū vobiscū. dicit pphē-
ta fugierūt. a facie iminētis a facie arcus extēti. a facie grauis
prelii. **A**dhuc in vno anno q̄si anno mercenarij idest in vno an-
no desolabit turciā p magna pte: qū intrabūt xp̄iani cum rege
coꝝ. primū cōflictū et auferet oīs gloriā Cedar. i. tenebrositas
turcoꝝ supple multitudo q̄ xp̄ianos fecerūt tristes ⁊ numeri sa-
gittarioꝝ fort. ū de filiis cedar idest de turcis minuent dñs em̄
deus Israel locut⁹ est. **D**e his deuastatiōib⁹ turcie habet Isa-
ie. xxi. ⁊. xxiij. ca. q̄ nimis lōgū et tediosum esset hic adducere
et exponere. s̄ in textu bible cui placz legat etumat ante se in-
terp̄tatiōes nominū hebraicorū bti hieronimi et statim itelliget
qz hec sunt dicta p Esaiā et alios pphetas de destructione tur-
cie quāuis de liberatiōe captiuitatis Babylonice filioꝝ israel
q̄ facta est p Syrum persarū hec prius p̄dicta sint. tamen et de
cōsequēti liberatiōe xp̄ianoꝝ q̄ est altera et scōa mistica baby-
lonia pro nunc intelligimus.

hieremias de destructiōe Turcie atq; deuastatiōe terre
Saracenoꝝ spiritu prophētico in eius. c. xxiij. p̄dixit.

Quod factū est verbū dñi ad hieremiā pphētā cō-
tra palestinos. i. cōtra ora malleatorū anteq̄ pcutē-
ret pharao. i. dissipauit Bason supple robustos hec
dicit dñs. **E**cce aq̄. i. ppli ascēdēt ab aqlone. i. romāi
supple latini q̄ et xp̄iani dicunt: ⁊ erūt q̄si torrēs inūdās ⁊ ope-
rient terrā et plenitudinē ei⁹. vrbē supple vnāquāq; ⁊ habita-
torē eius supple Turcie. **C**lamabūt hoīes ⁊ ululabunt omēs
habitatores terre a strepitu pōpe armorū et bellatorum eius a
cōmōtione q̄drigarum eius et multitudine rotarum illi⁹. **N**ō
respexerunt prēs filios manib⁹ dissoluti paduētū diei in qua
vastabuntur oēs philisti idest bruti vt sunt omnes bestiales
Turci seu pagani. **E**t dissipabit tyrus id est fortitudo Sara-
cenoꝝ et sydon idest cōmōtio iniquitatis cum oībus reliquijs
et auxilijs suis. **D**epopulatus est enim domin⁹. **P**alestinos
idest ore cōtundētes quia tacent et dāt victoriā latinis idest

christianis qm̄ superant ab his et reliquas insulas Capadocie. i. man^o tortoz supple Turcoz venit caluitiū. i. deuastatio sup ga-
zan. i. sup robustū vicz pplm̄ qualesunt Turci. Conciuit asca-
lon. i. ignis in famis et reliquie vallis earū vsq; quo cōsideris
omucro dñi vsq; quo nō quiesces: ingredere in vaginam et file
Quō quiescet cū dñs p̄ceperit et aduersus ascalonē. i. aduer-
sum appensum vel ignem infamē et aduersus maritimas eius
ibiq; condixerit illi id est deuastabit in ore gladij.

Hieremias. lxxiij. capitulo.

Moab. i. illos q̄ sunt de patre geniti. vt sunt Tur-
ci quoz pater Ismael dicit fuisse. Hec dicit dñs exer-
cituū deus Israel. i. deus christianozū. ve sup nabo. i.
supueniēs supple q̄ fiet Ismaeli et Saracenis qm̄ va-
stata est et cōfusa est Mariathiarim. i. ciuitas et societas turcomā-
nozū et sarracenoꝝ cōfusa est fortis et cōtremuit nō est vltra
exultatio. in moab. i. in terra Ismaelitarū seu Turcoꝝ contra
Esebon. i. contra cingulū tristitie hoc est cōtra captiuitatē chri-
stianozū. Cogitauerūt malū supple prius Saraceni et dixerūt
Venite et disperdamus eam. i. christianitatē de gente. Ergo si
lens conticesces sequit̄ te gladius scz qm̄ retributionē mali acci-
pies quod perpetrasti. vox clamoris de Oronim. i. de lumine
scz de cognitione ipsoꝝ et de ira iniquitatis sue supple cogno-
scent se accepturos premia. vastitas et contritio magna supple
fiet terre Sarracenoꝝ et Turcoꝝ. Contrita est supple terra
moab. annūciate clamorē paruuli eius. i. iuuenes portabūt in-
quitates patrū suozū supple et senes cum iuuenibus. Per ascē-
sum enim luit plorans ascendet in fletu. Qm̄ in descensu Oroni-
nim. i. de cognitione iniquitatis sue hostes vlulatum contritio-
nis audierūt. Fugite saluate animas vestras et eritis quasi mi-
rice in deserto. i. arescent p̄re pauore ipsi Sarraceni. Pro eo em̄
quod habuisti fiduciam in munitionibus tuis et in thesauris
tuis tu quoq; capis. et ibit Lhamos. i. congregatio Turcoꝝ et
Sarracenoꝝ in transmigationē. i. in captiuitatē christianita-
tis. Et nota q̄ vsq; in finem hoc capi. est de destructione Tur-
cie. Vide capitulū Esaie loco et capto vbi supra

Quomodo mōs Seyr hoc est Turcia fiet
deserta et Thurci cadent in ore gladij.

Ezechiel de destructione Turcie et terre Saracenoꝝ pre
dixit spiritu pphetico. vt habet eius. xxxv. ⁊ xxxvj. cap.

E factus est sermo dñi ad medicēs. Fili hoīs pone
faciē tuam aduersus montē seyr id est aduersus im
perium seu regnū Turcoꝝ. quoniam seyr interp
tať hyrc⁹ ⁊ iuxta oēs expositores Abachomer⁹ dz
hirc⁹. ⁊ vltra ppheta dicit Et pphetab de hirco. i. de Turcia
que fidē hyrci habet. Et dices illi hirco. hec dicit domin⁹ de⁹.

b ij

Ecce ego ad te mons id est regnū Seyr. ⁊ extendā manū meā
sup te suppleo hirce. ⁊ dabo te desolatū atq; desertum. vrbes
tuas supple in Turcias demoliar. ⁊ tu desertus eris. et scies qz
ego dñs eo q fueris inimic⁹ sempiternus. et concluderis filios
Israel id est xpianos in man⁹ gladij in tēpore afflictionis eo-
rum in tēpore iniquitat⁹ extreme id est ad maximum psecut⁹ es.
Propterea viuo ego dicit domin⁹ de⁹ qm sanguini tradā te id
est interfectiōi ppter peccata q fecisti: supple qz xpianos capti-
uos in ore gladij induxisti. Et psequitur ppheta dicēs. Et cū
sanguinē odieris. i. cū xpianoz sanguine afflictus es: psequi-
tur etiam te. qm diceret. cū q peccasti cū eodem punieris. Et
dabo mōtē Seyr desolatū id est destrua Imperiū Turcie Et
auferam de eo euntē et redeuntē id est tam intraneū q etia
captiuū. et in ea. i. Turcia. Implebo mōtes eius. i. regna et p-
uincias Turcie occisorū suoz: scz Turcis seu filiis Ismaheli-
ticiis interfectis a populo xpiano. In collibus tuis et in valli-
bus tuis atq; in torrentibus id est in riuulis ⁊ aquis interfecti
supple Ismahelite: q et turci dicunt gladio cadēt supple a xpia-
nis in solitudines sempiterna. qz amplius imppetuuz Turcia
non fiet Quasi diceret. sicut factū est Babylon et pplo Calde-
orum cuius generatio etiam nō fiet imppetuū sicut patz Esa-
ie. xiiij. Sic cōtinget turcie eius generatio etia non fiet ampli-
us imperpetuum. Et sicut domin⁹ submersit Zodoma ⁊ So-
morrā sic etia omnino delebit turcia. Et ppheta pcedit dicēs
Et scies qz ego domin⁹ deus. eo q dixeris due gentes. i. plius
xpianus et gens Ismahelitaruz vel aliter duo Impia scz Im-
perium xpianoz ⁊ Impiū bestialiu in sarracenoz q fidē Aha-
chometi habent. vt sunt Turci ⁊ Saraceni. Dicit ppheta qm
deus dicat mee erunt et hereditate possidebo eos: supple p vnā
fidem catholicam Quoniā deuicent a regno celesti oēs turci ⁊
fides Sarracénica et etiam vincerēt quasi diceret a regno Ro-
manorū id est xpianoz. qm oēs gētes q cōfligūt cum ipso. dele-
bunt ab eodē vt Abethodi⁹ vult. Qz iuxta bñm Augusti. in
Encheridion Adeo misericors oipotens de⁹ est q nō sineret
mala fieri in vniuerso. nisi etia faceret de malo bonum. ⁊ iuxta
sententias theologiorum Et Ezechiel in supra dicto. xxv. ca.
Propterea viuo ego dicit dominus deus qz faciam iuxta irā

tuam ⁊ fin zelum tuum quam fecisti odio habentes eos supple
christianos. et notus efficiar p̄ eos videlicet christianos cū te
iudicauiro id est q̄ sperauerunt q̄ vindicabo eos. et scies sup-
ple tu pplus Ismaheliticus. q̄ ego dñs solus: Audiui vniuer-
sa obpropria tua q̄ locutus es de montibus seyr idest regnis
christianorum dicens. Deserti nobis ad deuorandū dati sunt.
Et insurrexistis sup me ore vestro. et dero gastis aduersum me
vnde Beatus Methodius dicit. Ismahelitici dicēt cum vice-
runt regna christianitatis et desolauerunt vrbes et multas ter-
ras atq; populū christianum in captiuitatem duxerint. tunc lo-
quetur excelsa vsq; ad tempus constitutū eis: contra deum di-
centes. Ecce vicimus terram in fortitudine nostra et om̄es ha-
bitantes in ea. Et nequaq; habebūt christiani ereptionem de
manibus nostris. Tunc surget super eos rex Romanorū idest
christianorum vt patet. Quare ppheta Esaias pcedit ex spū
pphetico dicens: Et insurrexistis super me ore vestro et dero-
gastis aduersum me. verba vestra ego audiui. Ibi in persona
dei loquitur ppheta. Ihec dicit dñs deus Letate vniuersa ter-
ra: in solitudinem te redigam sicuti gauisus es super heredita-
tem domus Israhel idest christianitatis: eo q̄ fuerit dissipata
sic faciā tibi. Dissipatus eris mons seyr idest tū Imperiū Ada-
chometi. et ydumea omnis videlicet tota turcia. ⁊ sciāt q̄ ego
dñs. Et finis illius capituli sic est. Et si de destructione prime
Babylonis esset impletū. tamen in sc̄da mystica Babylonia sc̄z
turcia in q̄ omnis cōfusio. in eius destructione etiā implebitur
iuxta illud. Omnia in figuris nobis contingebāt. Nota q̄ se-
quens capitulum sc̄z. xxxvi. eiusdem Ezechielis etiam dicit de
omnimoda deliberatione christi fidelū de turcia et quātum se
glorificauit populus Ismaheliticus et Imperium turcorum
captiuitate christianorū ac possessione terrarum prouinciarū
ac diuiciarum christianitatis. In tantum dabit ei luctus et pe-
na. vt supra. Quoniam iugum tantum et etiam grauius septi-
es imponet turcis vt postea in. v. caplo patebit. q̄ ipsi chriani
tatis imposuerunt.

Quō rex quidam Romānus hierosol y
mam recuperabit: et saracenos interficiet.

Daniel de destructione turcie ac Imperij
Saracenoꝝ in suo. xj. c. inter cetera sic dicit.

Onuertetur rex aqilonis idest rex Romanorum et
preparabit multitudinē multo maiorem supple in
recuperanda terra pmissionis et deliberatiōe fide
liuꝝ quā prius: q̄si diceret quā Graclius fecit: ⁊ Ka
rolus magnus vel Gotfridus: s̄ q̄bus superius dictū est quō
recuperauerūt terram sanctam. et sepulchrum domini iterum
subiugauerunt ch̄fianis. Et in fine temporum annorum dicit.

Daniel. quod dictum intelligitur in vltimo septimo millenario. nostra etate veniet pperans supple rex Romanorum cū exercitu magno et opibus nimis. In temporibus illis multi consurgent aduersus regem Austri idest tempore medio scilz cōputādo a victoria Eraclij q̄ deliberauit terrā sanctam de manibus infidelium. Similiter Karolus rex Francie q̄ et Imperator. ac Gotfridus fecerunt Et post mortem Gotfridi quando quarto et vltimo Machometiste et turci possiderunt Hierusalem et terram sanctam que adhuc durat procedit ppheta dicens. In tēporib⁹ illis multi supple reges Imperatores et magnates consurgunt supple preliando aduersus regem Austrie idest regem Saracenoꝝ vt est Soldanus seu regē Turcorum. vt fecerunt quasi omnes Imperatores grecorum ab vltima quarta possessione: que nunc durat q̄ incepit circa. lxxx annos post mortē Gotfridi vsq; ad excidionē Constantinopolitane ciuitatis et destructionē omnimodā sedis grecorū ac ecclesie oriētalīs. Et in nostro Imperio occidentis pro recuperanda terra sancta aliqui Imperatores passagia cōtra infideles fecerunt. vt patet de friderico primo qui nihil p̄fecit. Qui p̄dixit beatus Joachim abbas. Similiter de Sigismundo Imperatore qui nouem bella contra infideles habuit. quāuis aliquāliter victoriam habuit contra eos: tamen Imperiū et potentiam regis Austri hoc est Turci et Soldani nō valebat superare. Quare beatus Methodius bene dixit in suo libello. Et nō erit gens aut regnū sub celo quod possit cū eis in prelio eos confligendo superare vsq; ad tempus cōstitutū eis. alias vsq; ad tempus octo septimanarum annorum de quib⁹ habet superius. postmodum vincēt a regno celesti et Romanorum quod est christianorum vt diximus. Unde Daniel in predicto xi. capitulo procedit dicens. Filij quoq; preuaricatorum id ē Turci populi tui extollentur vt impleant visionē supple quoniam in ipsis cessabit et corruent Et veniet rex aquilonis idest rex Romanorum et cōportabit aggerem id est terram pmissiōis seu christianitatē orientis et nostram iam in multis locis et terminis per infideles deuastatam. Et capiet supple rex Romanorum cū christianis vrbes montissimas: supple in Turcia et brachia Austri non sustinebunt idest potentie Soldani seu

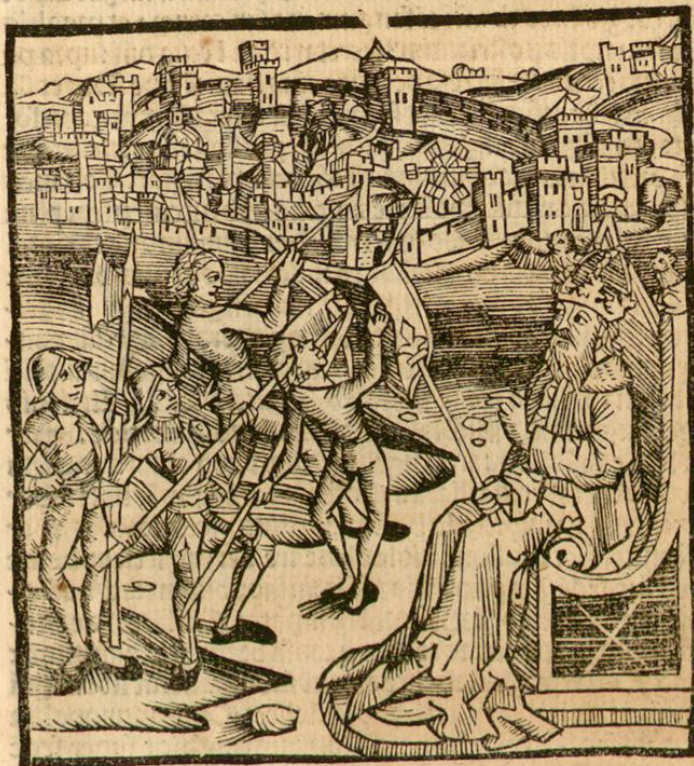

Turci non iuuabunt et consurgent electi ei⁹ idest fortes Tur-
 ci seu Soldani ad resistendum supple regi Romanorum et
 christianis: et non erit fortitudo. Et faciet veniens super eum
 iuxta placitum suum. supple rex christianorum. ⁊ non erit qui
 stet videlicet in Turcia ex timore scz contra faciem eius. Et sta-
 bit inclita in terra idest in terra promissionis. et consumetur in
 mann eius et ponet faciem suam vt veniat ad tenendum vni-
 uersum regnū supple regis austriae scz Abachometistarum vt
 sunt Turci et Saraceni et facta faciet supple rex Romanorum
 cū eo scz cum Abachometi fide Et filiam feminarū supple de⁹
 dabit regi christianorum idest spurcissimam fornicariā bestia-
 lem fidem Abachometi: vt euertat illum et uon stabit supple
 amplius nec capiet multas et cessare faciet principem obpro-
 brii sui idest conuertetur in eum. Et conuertetur supple popu-
 lus Israheliticus et non inuenietur. Et stabit in loco eius vi-
 lissimus Soldanus rex et Turcus qui vices eius tenent et in-
 dignus. decore regio et in paucis diebus conteretur non in fir-
 rore nec in prelio supple quoniam tantum ex permissione ⁊ vo-
 luntate diuina.

Quomodo Constantinopolis a thurcis capit
et Imperator ipsorum illuc sedem suam locat.

Quintum capitulum est de principio calcula-
tionis quinquaginta sex annorum per octo sep-
timana bti Methodij intellectas et dicitur q
nouissime incipit ab excidione Constantino-
polis et Imperij grecorum.

Ne ue ciuitas illa magna q̄ amicta erat bysso ⁊ pur-
pura ⁊ coccino deaurata est auro ⁊ lapide precioso
⁊ margaritis qm̄ vna hora destitute sunt tate diui-
nie ⁊ ois gubernator: et oēs q̄ lacum nauigāt Apo:
xviij. ca. Joānes christi cōsanguineus fm̄ carnez: et pre alijs
aplis saluatoris nostri intm̄ secretari: qm̄ i cena dñi supra pe-
ctus eius recubuit: secreta de fonte eius hauriēs. de statu et fla-
gellis ecclesie in suo libro vt supra. inter cetera in. xvj. capitulo.
multa et de septem angelis q̄ dicunt septē flagella ecclesie: que
causa breuitatis hic omittunt. tñ cōpresse hic notat. Johānes
in supra dicto cap. dicit de septē angelis habentes septem phia-
las ire dei q̄ effuderūt eas in terrā. Per primum angelū intel-
ligitur pria afflictio ecclesie illata a iudeis xpo et suis discipulis.
Secūdus angelus q̄ effudit phialā suā designat scdm̄ flagel-
lum ecclesie illatū a gētibz vt Rome p̄ Herone. Decū. ⁊ ali-
os tyrannos in p̄mitiua ecclesia. Per tertium angelum intelli-
gitur tertia afflictio ecclesie illata ab hereticis scz ab Arrianis
vt tpe Augustini. a Nicolaitis et alijs prauis scismaticis. Per
quartam effusionē quarti angeli intelligit̄ non absurde quarta
afflictio general̄ ecclesie illata a Gothis: ⁊ wādalis hūnis: Sar-
racenis. vt patz inspiciēdo hystorias illius p̄secutiōis. Per
q̄ntū angelū: et effusionē viole plene ire dei sup̄ sedem bestie
hoc est sup̄ sedē Impij oriētis Cōstantinopolitane: ad quā ci-
uitatē q̄ prius dicebat Bisantiū Impator Cōstātū de Ro-
ma trāstulit ppter certas causas q̄ causa breuitatis omittunt ⁊
quādo Turci q̄ et Ismahelite dicunt̄ subiugauerūt sibi impiū
orientis. et ciuitatē capitalē eius videlicet Constantinopolim
tunc implebatur p̄phetia beati Johānis cum dicit super sedē
bestie. et p̄cedit. et factū est tenebrosū scz cū erroribus mul-
tiplicibus Machometi et tenebre ignorantie vere fidei. Et cō-
māducauerūt hoīes linguas suas pre dolore: ac blasphemauē-
runt deū celi pre doloribus Quid enim est cōmanducare lin-
guas homines q̄ illud quod dicitur a paulo ad Galathas. v.
Si inuicem mordetis abinuiçē cōsumamini. Maxima autem
tribulatio fuit in chřianitate cum Turcus subiugauit sibi im-
perium orientis et Constantinopolim. quare merito nouissi-
me inchoātur calculationes annorum. lxxj. per octo septima-

nas dictas per beatū Methodiū ab excidione Constantino-
politane vrbis vt diximus Secundo confirmatur hoc dictū
q̄ incipitur nouissima illa calculatio a Cōstantinopoli excidio
ne per dicta sancti Moisei patriarche Anthioceni: de quo aiunt
Armeni q̄ prophetauit fere circa initia Abachometi: qui cla-
rissime dicit in suis prophetiis: q̄ capta Cōstātinopoli ꝛ Gre-
cia. a gentibus Ismahelitarum sagittaria: rex eorum mittet in
Italiam et latinos quosdam legatos: qui occulti baptizati ape-
rient latinis. i. christianis modum capiendi Cōstātinopolim
Latini vero post paucos annos collecto exercitu veniētes per
mare et terram. christo restituent omnē Greciam. Traciā. Asi-
am. ꝛc. Et ita fm hunc sanctum virum illi qui sub sunt Turco
dabunt viam victorie christianis. Quare dicit de illis illud da-
uiticum. Qui manducauerunt meū panem in mensa supplan-
tauerunt super me supplantationes suas. et patent hec inferi-
us in. xviij. cap. Joannis in suo Apocalypsi. Tercio patent
hec ex dictis beati Joachim abbatis in suis diuinis reuelationi-
bus super illud Iheremie. lxiij. cap. vbi dicitur. Desicient ydu-
meos. i. Ismahelitas paruuli mei: a voce ruine eorum cōmota
est terra. clamor in mari rubro auditus est sic dicens. Ecce qua-
si aquila ascendet et euolabit ꝛ expandet alas suas super Bos-
ram: et erit cor fortium Ismahelitarum quasi mulieris partu-
rientis. Vbi ait Joachim q̄ paruuli gregis christi sunt latini
seu christiani qui destruent Turcos. Et Imperator Roman⁹
vsq; ad Ismahelitas penetrabit absq; resistētia. Et concludit
dicens. Et futurū est vt orientales exercitus inter se discedant
et sub Romano reipublice principe veniant. Et allegat Sibil-
lam Chumeam pro confirmatione supradictorū q̄ nimis lon-
gum esset hic nos talia adducere. Item fm Joachim discordia
erit occasio q̄ veniant sub christianis.

De stirpe et origine thurcoꝝ p̄ septē ramos: ⁊ quō octa-
uus q̄ potētissimus reputat̄ p̄ regē romanoꝝ amputabit̄

Quarto patet p̄ Johannē in suo Apocalypsi eius capita:
xvij. cum dicit. hic est sensus qui habet sapientiam Septem ca-
pita: septem montes sunt idest septē regna. In pposito vero
mibi significat septem Imperatores Turcoꝝ qui sibi inuicē
in regendo successerūt. Primus dictus est Ottomā yilis pro-

fectio de villa Ottomāgubī qui prim⁹ in asla minori cepit bur-
slam: et eam vi eripuit a dño caracti: qui nil attemptauit con-
tra Constantinopolim eo q̄ paruus erat dñs. Scd⁹ rex fuit fi-
lius eius vocatus Bayazit: qui patris paruo imperijs adiecit
prouinciā Bydin ⁊ Sarcam. eripiens eam a potentatu Caracti
qui adhuc exiguus nil de Constātinopolitano imperio cogita-
uit. Tertius filius fuit predicti Bayazit qui secutus est patrē
suū cuius nomen ignorat. ⁊ tunc tertius in ordine fuit: quē flo-
lide imperator: Constātinopolitanus contra suos subditos euo-
cauit. Qui sub pignore accepit presidū Calipolis. Prim⁹ au-
sus est maris Asiatici terminos transire et aspirare ad Constan-
tinopolitanū imperiū. Cepitq; primus in Grecia Adrianopo-
lim ⁊ Megalica reā. Quartus rex fuit eius filius vocatus Il-
drin qui latina lingua tonitruū appellat. paucaq; grecorū cepit
castra: quē Tamburlanus captū secū duxit in ferreo ergastulo
inclusum. Et seruati sunt multi dō domo eius: ⁊ potissime filius
eius Abusmulmā qui conatus fuit capere Seruiā: decollat⁹ est
a dño Seruie. hic quintus fuit rex: cui⁹ filius rex sextus dictus
Chirischio golij: qui etiā nil proficiens contra Constātinopo-
litanū imperiū obiit relictis duobus filijs horū alter noīe Mo-
rat tru idauit fratrē suū Mohtasam suscepto ipso pro rege: et
erat in numero septimus cepit oram grecie circa littora scythica
⁊ portionē quandā ex Peloponeso ⁊ Seruiā ⁊ Abacedoniam
que mortuo successit ei octauus rex filius eius qui nunc impe-
rat noīe Achmet qui etate nostra Constantinopolim et omnia
residua regna integra vsq; ad latinos: mira celeritate: vno em̄
fere impetu validissima regna cepit. Ex his octo duo primi ni-
hil de grecorū imperio cogitauerunt. Unde hic a Joanne nō
computant. sed solū reliqui sex vicz qui Calipolim presidū ce-
pit. scd⁹s Ildrimi. tertius Abusmulmā. quartus Chirischio go-
lij. qui t⁹ Morat. Sextus vero imperator qui obtinuit impe-
riū orientis cū Constantinopolitano imperio: ⁊ obiit Anno in
carnatiōis dñi M. cccc. lxxj. qui dictus fuit Achmet sub cu-
ius filio qui iā regnat cessabit imperiū. quare Joannes in. xvij
caplo in fine dicit. Et bestia que erat et nondū est ⁊ ipa octaua
est et de septem et vadit ad interitum.

De destructione magne meretricis
Babilonis que est thurcia

Ostendit Johānes triplicē viā Turcie
Primo ymaginē. Secundo p̄speritatē
ad tempus: Tertio destructionem.

E venit vnus de septē angelis qui habebat septē
phialas et locutus est mecū dicens. In quo capitulo
xviij. Ioannes facit tria. In prima parte ponit ima
ginem Turcie et damnationē ac totalē destructio
nem imperij Sarracenorū ibi. Veni ostendam tibi damna
tionem meretricis magne. In secunda parte ponit admiratiōem
prosperitatis eius ad tempus ibi. Quare miraris. Ego dico ti
bi sacramentū. Tercio modo ponit modū et viam destructiōis
ibi. Aquas quas vidisti. Primū igitur ponit figuram Turcie
dicens Veni o Ioannes ostendam tibi destructionem Turcie
meretricis magne: quia christo relicto mechatur cum Abacho
meto: que supple Turcia sedet siue imperat super aquas mul
tas cum qua simul in fide sunt fornicati reges eius: et de vino si
ue ritu prostitutionis sue heresis: inebriati sunt ad litterā dicen
do habitatores terre. Et abstulit me supple angelus in spiritu
in desertū. Dicit in spiritu. quia nō corpore sed mente ostēsum
est Joanni desertum Turcie. Et vidi ibi turciā quasi mulieres
ascendentem super bestiam quod aderat secte Abachometi et
induebatur coccineam. quia vtitur sola cede ac sanguine christia
norū. Eratq; plena nominib; blasphemie supple heretice pra
uitatis. quia negat christum crucifixum: mortuū. et deum. Asse
rit circumcisionē: negat baptismū et trinitatem: et multas alias
blasphemias. vt patet in primo capitulo in secūda causa. Qua
re christiani non possident terram sanctam. et hoc in confusione
Sarracenorū. quomodo autem negant de christo sicut iam pre
fati sumus patet in libro eorum qui dicitur Alchoranus in quo
falsa fides Abachometi continetur. Et prosequitur Joānes in
supradicto. xviij. caplo. Et habebat supple bestia: capita septē
et cornua decem sicut supra dictum est. Et ad litteram vestitur
purpura coccino et inaurata est auro et lapidibus preciosis et
margaritis. quoniā turci sunt effecti diuites ac delicati mercatu
ac prediis seu spolijs christianorū et habet in manu sua: siue re
ligione. Poculū aureū: supple Alchoranū. i. libzū quē quasi di
uinū venerat. Et licz ab eis estimef aureū: tamē in rei veritate
est plenū abominatiōibus heresum et immūdia fornicatiōis
et vitiorū. Et in frōte habebat scriptū mysteriū supple q; videlz
hec est turcia que est mystica babylon illa mater fornicationū et

abominationū terre Saracenicę. Ex quo patet errare p̄dicato-
res illos qui asserunt antichristū oriundū in babylonia corpo-
rali. vt est ille Discipulus qui edidit sermones de tēpore et de
sanctis. sed nascet in mystica s̄m hunc locū. Quia sicut corpora-
lis Babylonia prima que fuit in terra Caldeorū ydolatriā in-
duxit ⁊ dei populū sc̄z Israheliticū captiuauit per lxx. annos
⁊ tandē perijt ⁊ destructa est per Lxiiij. regē Persarū: et Dariū
regem Medorum: qui transtulerunt monarchiam Babyloni-
cam ad alias gentes. et populū dei captum in Iudeam remis-
erunt. Redemptio autē populi Israhelitici de captiuitate Baby-
lonica: vere prefigurabat redemptionē populi christianorum
modo capti in Turcia: que est altera et secunda Babylonia. de
qua mystica Babylonia hoc est Turcia in presenti. xviij. caplo
loquit̄ Ioannes. Q, autē prima Babylonia omnino destructa
sit atq; deserta inhabitabilis omnino sit ab aliquo homine. patz
primo Esaie. xiiij. cap. in hec verba. Et erit Babylonia illa ciui-
tas gloriosa in regnis indyta ī superbia Caldeorū sicut submer-
sit dñs Zodomā et Gomorram cuius generatio nō erit in per-
petuū. Sic etiam continget Turcie que est mystica Babylonia
et destruetur per regem Romanorū et christianos amplius in
perpetuū non fiet sed peribit in eternū. vnde prosequit̄ Ioan-
nes dicens. Et vidi mulierem supple turciā ebriam de sangui-
ne sanctorū supple christianorū quo ad voluntatem: et de san-
guine actualiū martyrū Iesu: quia ad litteram inebriatur actu
et voluntate christiano sanguine. Et miratus sum cū vidissem
illā prosperari contra sanctos ammiratione ac dolore magno.
Hec igitur est figura Turcie ostensa Ioanni in deserto.

Quo quidā rex Romanorū bestiā cū septē capitib⁹ ⁊
decē cornib⁹ subpeditabit adiutus celesti presidio.

Scda pars hui⁹. xviii. cap. Joānis: continet prosperitatē
Turcie ad temp⁹ qd patet Cū angelus dixit ad eum.

O are o Joānes mirari ego exponā tibi sacramētū
sue significatū. Primo mulieris. Et scdo bestie q
portat mulierē habentē capita septē ⁊ cornua decē.
Per mulierē primo Joānes intellexit Turciā ebrū
am de sanguine christianorū ⁊ martyrū Jesu. Scdo modo expo
nam significatū bestie. Bestia igit quā vidisti: psona Macho-
meti est: que fuit ⁊ nō est sed sua secta. Et hec secta est ascensum
se eleuando super omn. a christianorum regna vsq; quo veniat

in vltimā summā et abyssum prosperitatū. et tunc in eternū pe-
ribit. q̄a christiani eam debebunt. Sed anteq̄ delect mulier chri-
stiani habentes terrā eorū et alij quorū noīa ab eterno nō sunt
scripta in libro vite: videntes bestia et secta machometi qui su-
it et nō est: in tanto culmine prosperitatis cū tanta ignominia
christi ammirabunt. concludētes: ergo machometi lex vera est
quē deus tutatur: et eleuat cū tanta christi ignominia. et ita plu-
rimi negant fidem vt euidentia facti ostendit cū modo seducū-
tur si fieri potest etiā electi. Hic est sensus qui habet sapientiam
Septē capita sunt septē montes siue alta regna septem europe
superius narrata in tertio capitulo. Similiter significant septē
vltimos reges turcorū qui conabant capere Constantinopolita-
num Imperiū cum dictis regnis. Sed quinque primi videlicet
Auxiliator. Ildrin. Musinulman. Chirisci. Ogolij et Ahora-
rat pater machmet ceciderunt a proposito: quia parum cōsecu-
ti sunt contra Imperiū grecorum. Unus autē de istis pre cete-
ris triumphis nequissimus qui cepit anno dñice incarnationis
Ab. cccc. liiij. Constantinopolim et oīa regna et puīcias Impe-
rio oriētis subiecta nullo audente resistere. Alius autē septimus
rex successor machmet: cū dicit Joānes nondū venit: et cū vene-
rit: et est ille turcus qui modo imperat et incepit Anno dñi. Ab.
cccc. lxxvij. Procedit Joānes dicēs. Oportet illū breue temp⁹
manere. subdit Joānes et bestia siue secta Achometi qui fuit
et nō est: portat hanc mulierē: quia sub eius religione sunt Tur-
ci. Et ipsa Octaua est supple quod ad ritum et de septē est. id est
de septem regibus: quia non sunt distincti ab illa lege cum oēs
sunt Achometiste. Hec bestia post septimū regē vadit ad in-
teritū: quia christiani eam omnino et totaliter debebunt siue exti-
guent. Et decem cornua q̄ vidisti decē reguli ponendi ex dictis
prouincijs. Hi sub sexto rege scilicet dicto Achomet acceperūt
actionem et potestātē tanq̄ reges post bestiam: siue vicariū be-
stie Soldanum. Hi habent vnum concilium et volūtatē di-
scordandi a septimo rege et virtutem suam et potestatem pro-
tunc tradent bestie. quia adherēbunt Soldano. et ita secundū
Joachim exercitus orientales inter se dissidebunt. Hi pugna-
bunt cum agno siue latino exercitu qui soli subsunt agno. et ag-
nus existens in exercitu latino vincet illos Turcos: quoniam

agnus ipse est rex regum dñs dominatū ipse est. et nō Soldanus: et decē cornua sunt decē prefecti. Milites quoq; latini qui sunt cū agno habent tres prerogatiuas. Prima quia ipi solum sunt vocati ad hoc belli et triumphī decus. et ideo nō potuerūt reijci a Turcis. sicut pdecessores Africi. Asiani. Persi. Armeni. Capadoces. Cilices. Syri et Greci. tanq; nō vocati ad trīphum sed ad plagam. Secūda est quia latini soli sunt electi ad remigandū pro hac nauicula Petri totaliter agitata. Et ideo Turci tanq; tyranni cedent eis tanq; electis cononice ad dñm Tertia est quia qui plagandi erant a bestia solum sunt heretici et scismatici. Sed latini semper fuerunt fideles in euangelio et non heretici et ideo nō poterant subijci a bestia que solū ad flagellādas hereses missa est. Si ergo queratur causa victorie: respondet Ioannes dicens. Et quia monarchia mundi est agni et non bestie et latini supple sunt milites qui cum eo sunt vocati: sunt electi: sunt fideles.

Tertia pars huius capituli est in qua tāgitur victoria a parte humana que erit discordia Turcorum et rebellio christianorum ibi.

Ubi destructiōis Turcie ponit ibi. Aquas quas vidisti sup quas sedet Turcia meretrix. sunt popli et lingue et gentes quib; imperat: et decē cornua sunt decē reges siue pfecti sub septimo rege. Ij; odebūt fornicatoriā sectā suā. prefecti quidē quia potius eligent chřianos eā delere q; manere sub septimo p̄senti rege. Christiani vero licet heretici: tamen bestia naturaliter odio habent. Et ideo facient bestialē illā sectā et desolatā ab Imperio et nudā a dño et manducabunt siue dilacerabunt et delebūt carnes siue sectatores eius. Et ipam sectā concremabūt igne hoies et ciuitates subijciendo. Et quia Joānes mirabatur de tanta p̄speritate eorū cōtra chřianos idcirco angelus ei respōdit dicens. hoc de p̄misit o Joānes vt castigata heresi orientaliū hereticorū. Facile latinis consentirēt: et tandē Turcis et Saracenis rebellādo faciliē chřianis victoriā ministrarēt. Idcirco sic legat littera. Deus inspirauit in corda eorum orientalium: vt suum Imperium dent bestie: et subijcient se ei sine resistentia. et facient qđ bestie placet statim tradendo ciuitates et regna vt cōsumātur et com-

pleantur verba et ordinatio dei de castigandis heresibus vsq[ue]
ad septimum Turci regem. Et mulier quā vidisti ipsa est ciui-
tas siue societas Turchomannorum: que habet regnum siue
Imperium super reges et perfectos dictos Europe.

Nunc subito insurget super eos rex Romanorum in furo-
re magno et expurgabit. Nota q[uod] ex textu beati Ape-
thodij patet eundē regē p[ro] quē vincendi sunt Tur-
ci. Qui de occidentali Romano imperio et nō orien-
tali scilicet Constantinopolitano q[uod] imperiū Turcus occupat: quia
dicit romanorū q[uod] est christianorū. modo autē christiani nullū impe-
riū orienti habēt. Sed nauicula Petri et religio christianorum
est latina et occidentalis ecclesia que est romana: pro qua ecclesia
christ[us] saluator patrē suū celestē exorauit vt fides Petri quā te-
net romana ecclesia nō deficeret in eternū. Et quia oratio chri-
sti semp[er] fuit exaudita: vt ipse attestat. Gratias ago tibi pat[er] q[uia]
semp[er] audisti me. Nec in q[u]ā ecclesia habet iudicare de omib[us] ali-
is et nō iudicat ab aliqua. hoc intellige ibi quātū ad fidē catho-
licā. q[uia] fidelis fuit et p[er]manebit in eternū ex v[er]bis christi. Quē
talis autē et greca ecclesia supple Anthiocena seu Constantinopo-
litana nō permansit sed multis heresib[us] infecta. q[uia] subesse sum-
mo Romano pontifici quē saluator in persona Petri omib[us] ali-
is pretulit greci omīno recusauerunt. Cum tamen sub obedi-
entia romane ecclesie extitit vera religio fidei et salus animarū.
et subesse romani pontifici est de necessitate salutis. vt deducit
sanctus Thomas contra errores grecorū. Oportebit autē ro-
manā ecclesiā etiā contingere propter excessum: vt in. iiii. cap.
dictū est de causis demeritorijs ablationis publici sacrificij quo
ad tempus ante destructionē Turcie. Adepta autē Turcia per
beatum regem Romanorū renouabitur ecclesia in melius et re-
ligio latine ecclesie extolletur et conuertet gentiles Turcos et
Sarracenos ad nostram religionē vt patet ex verbis christi cū
dixit ad Petrū in persona romane ecclesie. Et tu aliquando cō-
uersus confirma fratres tuos. id est conuerte qui iam renegati
christiani sunt. Dicit em̄ beat[us] Aug[ustinus] in Encheridion. Adeo mi-
sericors est omnipotēs de[us] vt nō sineret malū fieri in vniuerso ni-
si etiam faceret de malo bonū. Hoc igitur quintū flagellū eccl[esi]e
illatū p[er] turcos christiano pp[ro]lo: veniet eccl[esi]e in melius bonum

Dupliciter. Primo venit christianis orientalibus propter co-
rigere hereses et etiam ppter correctionē christianorū in occi-
dentali ecclesia ppter eorū excessum. vt patz per Amos pphe-
tam Tantūmodo elegit vos ex omnibus nationibus. Ideo
visitauit super vos iniquitates vestras. vt supra. Secūdo ppter
cōuersionem eorū ad nostrā fidem vt impleantur verba christi
q̄ fiet vnum ouile et vnus pastor. cū dixit. Alias oues habeo
que nō sunt de hoc ouili. quas oportet me adducere.

O Elestio cuius prouincie rex fiet iste q̄ modo viuit z
trīphabit contra Turcos: deliberabitq; christia-
nos et terram promissionis possidebit atq; ciuita-
tes oppida castra Israhelitarum sibi subiugabit.
et breuiter omnia recuperabit christianitati et ppria eorū do-
minia sibi subijciet. Videtur ex verbis Beati Methodij q̄ sit
quidem rex Alamanus cū Romanū imperium stat iam in Al-
mania cuius rex Romanorum est caput. Secundo videt q̄ sit
q̄dam rex Francie. Quia legitur in legenda Karoli magni re-
gis Francie q̄ de stirpe eius suscitabitur quidā in nouissimis
temporibus nomine Petrus q̄ erit princeps et monarcha to-
tius Europe qui terrā pmissionis recuperabit ecclesiā et atq;
clerū reformabit. post illū nullus amplius imperabit. Tercio
videt q̄ presens calamitas Turcorū atq; recuperatio orienta-
lis ecclesie fieret per quendā regē Ungarorū. Nam tali scribit
in hec verba in quibusdā authenticis scriptis. Lapis quidā tri-
angularis ad modū silicis reprobatus fiet in caput angeli. licet
sue exterioris vite acerbitate ad tantū opus fidei irreputat^o exi-
stat. Hinc pincerna a q̄laq; illa vna cū rege Hunorū plurimū p-
erit saluti christianorū. Dicit aut q̄ Ladislaus rex filius regis
Casemiri Polonie bene appellat lapis triangularis: quia na-
tus rex Polonie a patre cui etiam successit vt senior filius post
obitū suū. An. cccc. xcj. in regendo de hereditario iure accipēs
tantū titulū illius regni et prefecit fratrū suū Albertū. Secun-
do dicit rex Bohemorū quare pincerna dicit cuius regalia re-
gni ab antea suscepit post Theorū hereticū regis obitū. Tercio
dicit vna cum rege Ungarie. quia ipse rex Ungarorū dicit. et
successit in maiori electione a magnatibus Mathiam quare tri-
plex rex nuncupat ideo bene dicit triangularis. Irreputatus

Praga
Constanti
nopolis

dicat quia pauca profecit huc vsq; contra rebellionē suozū sub
ditorum tam contra Bohemos q̄ etiam cōtra Ungaros quo
rum dñs est. Item scribitur etiam de quodā rege Ungarie sic
Surget rex ex Almanie rupibus qui recuperabit Pragensem
ecclesiam. deniq; templū sancte Sophie in Constantinopoli re
staurabit pius et misericors scandetq; ad ardua inter Catholi
cos. Solutio illarum obiectionū. Quāuis autentice pphetie
ac scripture sint nobis obiecte de illis regibus illorum triū re
gnorum. vertitur tamen in dubium de quo assertiue sit dicen
dum: et cōmittuntur hec iudicio dei: abyssus cuius multa. Et
ad auctoritatem beati Methodij cū dicit. Cum surget rex Ro
manozū. Dicendū est q̄ per regem Romanozū intellexit quen
dam regem christianozū de ritu Rome ecclesie occidentalis: et
non fortassis ad gubernationem regiminis q̄uis omnia laude
digna dicantur de presenti rege Almanozū qui et Romanozū
existit. Paria laudabilis virtutis dicūtur de filio: cuius nomē
incipit a P. littera. et ex matre sit de stirpere regum Francie. et iam
suscitatus est in nouissimis diebus. Tertio omnia laudabilia di
cuntur de moderno rege Ungaroz Ladislaio: tamen hec sunt
in iudicio dei sepulta. Attamē iam est in vita qui hoc opus p̄fi
ciet et cessare faciet quintū flagellū ecclesie. Et breuiter fortassis
qui magis refutabitur ab hominibus quē elegit deus ad tan
tum opus perficiendum. et alios reges reiiciet et reprobabit p̄
pter tyrannidem et superbiam eozum qui vocem dñi nō audie
runt. Unde habetur quedam figura. j. Regum. xvj. capitulo de
Saul cui dixit deus per Samuelē (qui vices summi pōtificis
tunc gerebat) Saul quia vocem dñi nō audisti. ideo reiiciet te
deus de regno et alius reget pro te Dauid quā accepit deus de
ouibus et prefecit eum in regem populo Israelitico. Sic deus
elegit minima vt confunderet fortia. Qui rex Romanozū de
quo dicit Methodius reformabit ecclesiam. et clerum disper
sum liberabit de suis necessitatibus renegatos christiāos casti
get. terram infidelium sibi subiiciet novos predicatorēs euan
gelij eligeret et nouam reformationē ecclesie faciet. Et de illis re
peritur in reuelatiōibus sancte Brigitte et Hildegardis. Item
per eundem magnificabitur cum auxilio christi regnū Roma
nozū super omnia regna mūdi. Ultimo vniuersalem pacem

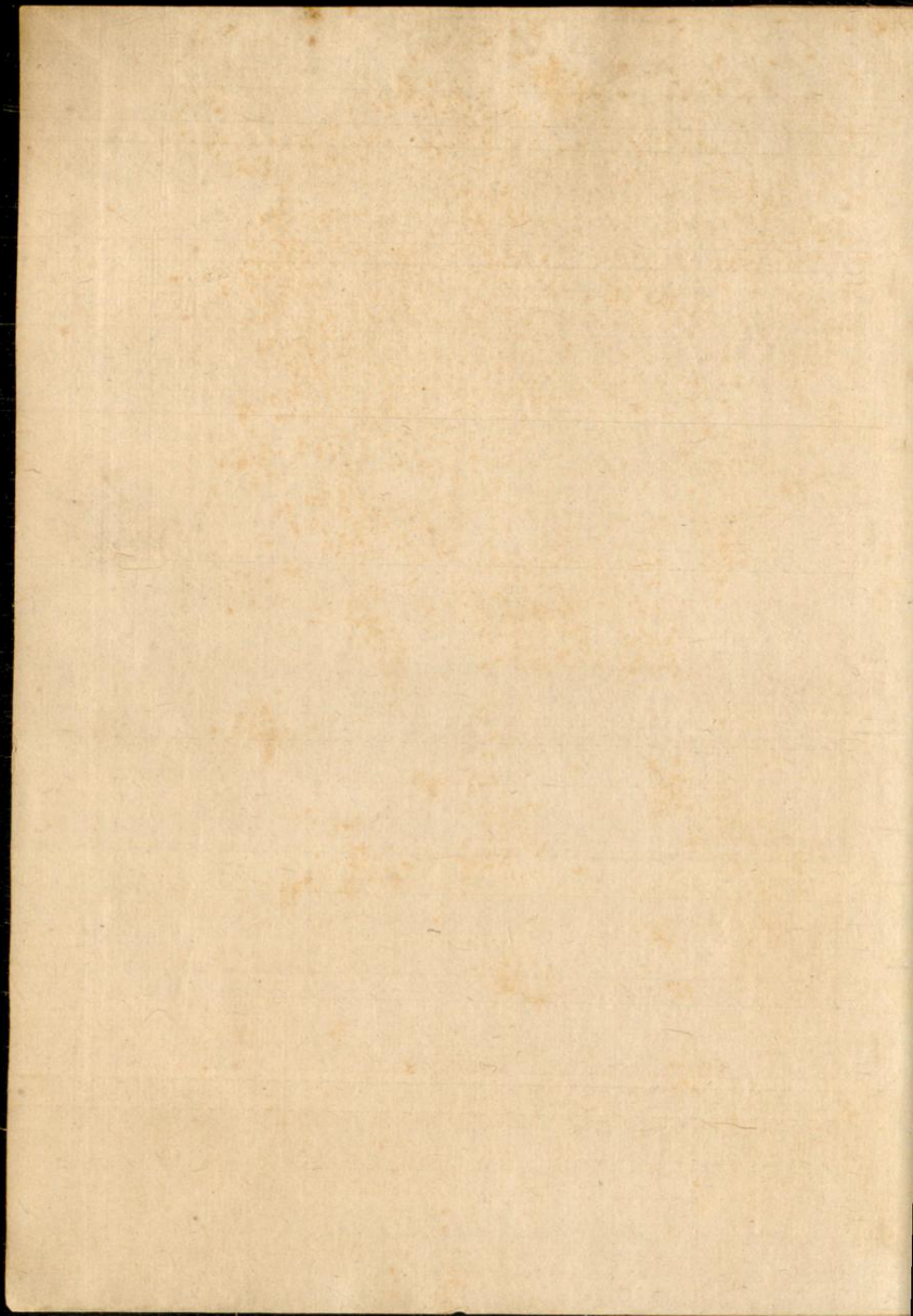
in m ūdoet maximā faciet vt per presentem pacem mereamur
peruenire ad eternam. quod nobis prestare dignet̃ Iesus chris-
tus dominus noster verus amator pacis Amen.

Tractatus continēs in sequinq; capitula de fine quinti fla-
gelli ecclesie super textum diuinarū reuelationū beati Aetho-
dij martyris cū prefatione ac concordantijs autenticis notabi-
libusq; diuersis textui conformiter applicatis. hic cōpletur la-
boriosa cura et ingenio Wolffgangi Hytinger clerici ac incole
Augusten. vindelicorum Artium magistri. necnon Iuris vtri-
usq; promoti. Qui motu compassionis orthodoxe fidelis mo-
do mancipatorū in altera secundaq; Babylonia videlicet Tur-
cia qui in sanguine agni nobiscū redempti sunt. Ac pro specia-
li consolamine deliberationis eorūdem per magnū triumphū
regis Romanorū et catholicos in proximo conflictu habendū
cum Ismaeliticis. sicut libellus presentis opusculi vere deluci-
dat: pro quo feliciter orate.

Omnipotens genitor qui verbo cuncta creasti:
Condignas laudes quis tibi ferre potest?
Tu pacem conferre velis per tempora nostra:
Ne miseros tangat seu a futura: iuuēs.

Finis Basilee per Michaelē Furter
opera ⁊ vigilantia Sebastiani Biant.
Anno. AD. D. xv.

di deuicta sunt. ita omnes gētes que conflagunt: vt sunt Ima-
helitici et Saraceni tandem consumentur ab eodem Romano
imperio. prius purgato et castigato clero. et prophanata eccle-
sia Romana: et cessante summo sacerdotio ad tempus. propter
peccata tam populi q̄ cleri: propter eorum iniquitates con-
tinget iuxta illud. Omnia in figuris contingebant illis ad cor-
rectionem nostram. Et sicut per Anthiochum magnum regē
Syrie: et eius procuratorem Lysiam hierosolymis templum
dei per duos annos prophanatum fuit et ydolum et falsi sacer-
dotes ad summū sacerdotem intrusi. Postea per Iudam aha-
chabeum templum fuit purgātū et cultus dei reformat⁹. Sic
a simili per quendam magnum p̄ncipem p̄figuratū in An-
thiocho rege Syrie et per procuratorem eius Lysiam propt̄
peccata cleri p̄sertim et populi ex consequenti purgabitur ec-
clesia Romana a suis sordibus ante destructionem Turcie et
terre Sarracenorum. Et post paucos annos per quendam be-
atum regem Romanorum purgabitur et reformabitur eccle-
sia qui p̄figuratus est in Ahachabeo. et fiet pax vniuersalis sicut
tempore Octauiani:

Incipit Tercium Capitulū quod est de
secundo et vltimo termino. quo termino
finito complebuntur octo septimane et est
de ablatione publici sacrificij. et de paue-
ratione cleri ante destructionem Turcie.